

Caleidoscoop Heerenveen

Jaarverslag 2022

Welzijnswerk in de gemeente Heerenveen

Colofon

Tekst

Caleidoscoop Heerenveen

Eindredactie

Daarom Duurzaam

Vormgeving

Merkmonsters

Voorwoord

Het jaar 2022 was voor Caleidoscoop, maar ook voor de Heerenveense samenleving, een jaar van uitersten, uitdagingen en onzekerheden. Want hoewel de maatregelen rondom Corona in het begin van dat jaar ten einde kwamen, begon toen pas het maatschappelijke herstel van de gevolgen van de pandemie. De behoefte aan een stevige sociale basis was in tijden niet zo groot geweest. Het virus was dan wel ingedamd, maar de angst die veel ouderen hadden om weer onder de mensen te komen, was er nog steeds.

Het herstel had onze volledige aandacht, toen de volgende crisis alweer op ons afkwamen: de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, de ongekend hoge inflatie en energiararmoede als gevolg daarvan, maar ook alle andere uitdagingen, zoals personeelstekorten, waar we in het afgelopen jaar als samenleving voor stonden.

In het afgelopen jaar is er een beroep gedaan op de weerbaarheid en flexibiliteit van alle medewerkers en vrijwilligers die bij Caleidoscoop betrokken zijn. Waarbij gebleken is hoe belangrijk ons werk in tijden van crisis eigenlijk is. Of het nu gaat om psychologische ondersteuning, praktische hulp, samenlevingsopbouw of hulp ter preventie: onze welzijnswerkers hebben laten zien snel te kunnen schakelen wanneer de samenleving daar om vraagt. Wat de crisis ook is.

En hoewel het soms allemaal kommer en kwel lijkt, haalt een onstuimige situatie vaak ook het mooie in de mens naar boven. Want ook al leidde de oorlog in Oekraïne tot polarisatie in de samenleving; het bracht ook mensen samen. Inwoners voelden plots een gemeenschappelijk doel om te helpen en ondersteunen. Het leidde tot saamhorigheid, verbondenheid. Inwoners vanuit de hele gemeente waren bereid om hun eigen belangen opzij te zetten en zich in te zetten voor het gemeenschappelijke doel om mensen uit Oekraïne te helpen. Maar ook hulpacties voor inwoners werden gestart, kledinginzameling, voedselhulp, warme huiskamers, budgetcoaching, etc. Het is mooi, maar bovenal dankbaar, om als organisatie in zo'n situatie de faciliterende en begeleidende rol te vervullen. Dat geeft ons de kracht om ons met dezelfde, tomeloze vastberadenheid in te blijven zetten voor het welzijnswerk in de gemeente Heerenveen. Iets dat vorig jaar tevens beloond werd met een hercertificering voor het kwaliteitslabel 'Sterk Sociaal Werk'.

In dit jaarverslag van 2022 beschrijven we de uitdagingen en belangrijkste activiteiten van dat jaar, maar delen we ook de resultaten waar we met z'n allen ontzettend trots op zijn.

Ik wens u veel leesplezier,

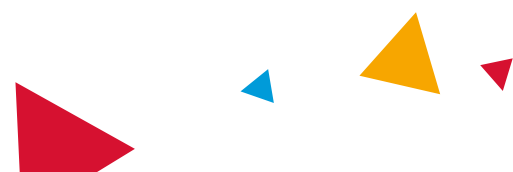
Harald de Kluizenaar

directeur-bestuurder Caleidoscoop

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Het versterken van de sociale cohesie	6
2.1 Activiteiten dragen bij aan de verbinding tussen inwoners	6
2.2 Aanhaken bij landelijke initiatieven.....	7
2.3 Groeiende behoefte aan ontmoetingsplekken	8
2.4 De zichtbare verbetering in de gemeente	9
3. De verbinding met professionals	10
3.1 Sociaal juridische vragen bij de Barones nemen toe.....	10
3.2 Netwerk jongerenwerk van onschatbare waarde	12
3.3 Vrijwilligers Service Punt verbindt	13
3.4 Caleidoscoop als verbinder	14
4. Vraaggestuurde ondersteuning	15
4.1 Actieve rol voor opbouwwerk en VSP'ers in de wijk	15
4.2 Jongeren bereiken zelf hun doelen.....	16
4.3 Caleidoscoop zet in op eigenaarschap inwoner.....	16
5. De aanwezigheid in de samenleving	17
5.1 Zichtbaarheid verlaagt drempel om hulp te vragen	17
5.2 Mantelzorgers in beeld.....	18
5.3 Inspanning Oudeschoot loont.....	18
6. Doorontwikkeling van het welzijnswerk	19
6.1 Pop-up stimuleert samenwerking in het centrum	19
6.2 Grotere rol jongerenwerk bij jonge mantelzorgers	20
6.3 Ontwikkelingen rondom de Kempenaer	20
7. Het bereik van het afgelopen jaar	21
7.1 Het jaar in cijfers	21
7.2 Publicaties in de media.....	23
7.3 Toename in online bereik.....	23
BIJLAGE I : Jaaroverzicht Groot Heerenveen	24
BIJLAGE II : Speerpunten Jaarplan 2022	25

1. Inleiding

Om de leefbaarheid in de Heerenveense samenleving te vergroten, zijn er in het jaarplan 2022 verschillende perspectieven geformuleerd voor dat jaar. Zo is onder andere ten doel gesteld de aanwezigheid in de wijk te verstevigen, in te zetten op de doorontwikkeling van Welzijn op Recept, het online jongerenwerk verder uit te bouwen en campagne te voeren om nieuwe vrijwilligers aan te trekken. Voor de volledigheid is een totaaloverzicht van perspectieven terug te vinden in de bijlage. In dit jaarverslag blikken we terug op de ambities van toen in verhouding tot de realiteit van nu.

Al geruime tijd zet Caleidoscoop zich in op het vergroten van de betrokkenheid in de verschillende buurten en het op- en uitbouwen van lokale netwerken om de sociale basis te versterken. Daarmee dragen we positief bij aan de lange termijn uitdagingen van de huidige maatschappij, zoals onder andere, langer zelfstandig wonen, eenzaamheid en laaggeletterdheid. Maar bijvoorbeeld ook de financiële problematiek, die al dan niet is ontstaan als gevolg van de energietransitie die op dit moment volop gaande is. We staan als welzijnsorganisatie voor inclusie, voor een samenleving waarin meedoen de norm is.

In het afgelopen jaar is hier, ondanks alle uitdagingen, volop vorm aan gegeven. Dit heeft zich gemanifesteerd in vier hoofdthema's en een ontwikkelthema:

- 1. Het versterken van de sociale basis**
- 2. De verbinding met professionals**
- 3. Vraaggestuurde ondersteuning**
- 4. De aanwezigheid in de samenleving**
- 5. Doorontwikkeling van het welzijnswerk**

Vrijwel alle activiteiten en inspanningen van het afgelopen jaar zijn op welke wijze dan ook te herleiden aan één, of in veel gevallen meerdere, van deze thematieken. Deze thema's vormden logischerwijs dan ook de basis voor de prestatieafspraken, het interne document waarin richting wordt gegeven aan de vorm van het organisatiebeleid voor 2023.

Leeswijzer

In het tweede hoofdstuk van dit jaarverslag wordt het belang van het versterken van de sociale cohesie beschreven en onderstreept door voorbeelden uit de praktijk. Hoofdstuk drie gaat in op de verbinding met professionals en de brugfunctie die Caleidoscoop daarin heeft. Het vierde hoofdstuk beschrijft de manier waarop invulling wordt gegeven aan vraaggestuurde ondersteuning vanuit de samenleving. Wat het belang is van zichtbare aanwezigheid in de samenleving wordt uiteengezet in hoofdstuk vijf. Ten slotte gaat het zesde hoofdstuk in op het ontwikkelthema, de doorontwikkeling van het welzijnswerk. Het jaarverslag sluit af met hoofdstuk zeven, waarin het bereik van het afgelopen jaar staat beschreven.

2. Het versterken van de sociale cohesie

Een groot deel van onze aanpak in de wijk is gericht op het versterken van de sociale cohesie. Voor de leefbaarheid in de gemeente Heerenveen is het belangrijk dat mensen zich verbonden voelen met elkaar en met de samenleving als geheel.

Een sterke sociale cohesie draagt bij aan een gevoel van veiligheid, vertrouwen, welzijn en betrokkenheid bij de gemeenschap. De rol van het welzijnswerk is om hierin te ondersteunen en inwoners met elkaar in contact te brengen. Het stimuleren van duurzame relaties is daarbij het belangrijkste doel.

2.1 Activiteiten dragen bij aan de verbinding tussen inwoners

In 2022 is Caleidoscoop betrokken geweest bij een verscheidenheid aan activiteiten en initiatieven die een bijdrage hebben geleverd aan het versterken van de sociale cohesie. Sommige daarvan binnen specifieke woonservicezones, andere gemeentebreed.

Een project dat de meerwaarde van sociale cohesie illustreert is de wandelgroep uit woonservicezone 1. Deze wandelgroep is ontstaan vanuit het initiatief van een opbouwwerker en inwoner en is afgelopen jaar uitgegroeid van 2 naar 10 deelnemers. Tijdens het wandelen worden er zaken besproken die de buurt bezighouden, maar er worden ook nieuwe activiteiten bedacht. Zo is naar aanleiding van de wandelgroep besloten een buurt diner te organiseren. Bewoners die elkaar vaak niet eens kenden, weten elkaar door de wandelgroep beter te vinden en blijven nu met elkaar in gesprek. Hierdoor wordt de sociale cohesie versterkt en komen inwoners uit een isolement.

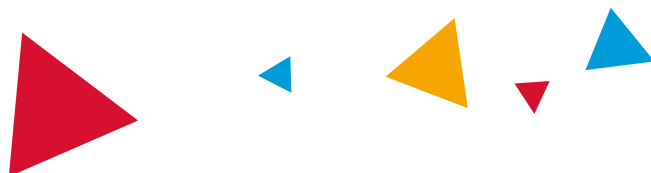
Ook bij De Roerdomp en Coornhert State, woonservicezone 5, levert Caleidoscoop een actieve bijdrage aan het versterken van de sociale cohesie. Corona heeft daar grote invloed gehad op de gemeenschapszin en samenwerking tussen bewoners.

Sinds de verschillende lockdowns weten bewoners elkaar minder goed te vinden. Ze voelen zich dan ook niet altijd welkom. Ook het aantal activiteiten dat georganiseerd wordt is afgenomen.

De opbouwwerker constateerde dit en heeft contact gezocht met het wijkplatform Buitengewoon De Greiden. Samen zijn ze vervolgens tot een aanpak gekomen. Daarbij is er onder andere een biljarttafel geplaatst die door buurtbewoners van 55 jaar en ouder kan worden gebruikt. Voor veel van de bewoners een reden om elkaar weer op te zoeken, waardoor eenzaamheid en isolatie voorkomen worden.

In bovenstaande projecten is ondersteuning geboden naar aanleiding van een duidelijke hulpvraag. Er zijn daarnaast nog tal van bijeenkomsten georganiseerd waar een preventieve werking vanuit gaat. Denk bijvoorbeeld aan de diverse koffieochtenden en ontmoetingsmomenten die op verschillende plekken in de gemeente georganiseerd worden:

- > **Ochtenden in De As (De Greiden)**
- > **Piipskoft (Katlijk/Mildam)**
- > **Samen zijn Jubbega**
- > **Koffie in de Kempenaer**
- > **Koffiemoment Oudeschoot**
- > **Ús Kubus – koffiemoment**
- > **Inloop in de pop-up**
- > **Koffie in de Ynbring Winkel**
- > **Koffie in de Akkers (Oranjewoudflat en brede school)**
- > **Etcetera.**

2.2 Aanhaken bij landelijke initiatieven

Caleidoscoop maakt, waar dat van meerwaarde is, regelmatig gebruik van bestaande methodes en middelen om de sociale cohesie te versterken. Zo is in het afgelopen jaar de Gezonde Wijkaanpak, dat vanuit de overheid geïnitieerd wordt, in verschillende woonservicezones ingezet. Deze aanpak gaat uit van wijkgerichte gezondheidsbevordering. Door integraal in kaart te brengen hoe de dynamiek van de wijk eruitziet, maar vooral ook hoe deze verbeterd kan worden. Een belangrijke succesfactor van deze aanpak is de betrokkenheid van de inwoners van de wijk.

Een mooi voorbeeld hiervan is de Gezonde Wijkaanpak in Nijehaske (woonservicezone 5). Deze aanpak wordt daar ingezet om de sociale cohesie te vergroten. In de Trekker zijn er bewonersbijeenkomsten georganiseerd, om vragen van de inwoners op te halen en de bewonersbetrokkenheid te vergroten. In de Greiden is hiervoor de Dag van de Glimlach aangegrepen, waarbij er attenties zijn uitgedeeld aan bewoners. Op deze manier is het preventieteam op een laagdrempelige manier in contact gekomen met de bewoners in de wijk, waardoor de kans is ontstaan om informatie achter te laten.

Naar aanleiding hiervan is er een duidelijke toename geweest in het aantal hulpvragen. In oktober is er uiteindelijk een inloop georganiseerd, waarbij het preventieteam in gesprek is gegaan met buurtbewoners. De inloop is goed bezocht door zowel de jonge als oudere bewoners van de buurt. Het heeft de sociale cohesie versterkt en geleid tot een concreet vervolg in de vorm van een bijeenkomst met buurtbewoners.

Een ander landelijk initiatief waar Caleidoscoop bij is aangehaakt is Dag!enDoen!, een app die wordt ingezet om met name de oudere inwoners van de gemeente Heerenveen te stimuleren vaker activiteiten te ondernemen. De app bevat een agenda met laagdrempelige activiteiten in de buurt, zoals koffieochtenden, schilderlessen of wandelgroepen. In woonservicezone 3, dat bestaat uit Jubbegea, Hoornsterzwaag en Oude- en Nieuwehorne, is sterk ingezet op de bekendheid van deze app. Niet alleen door zorgpartijen te attenderen op de mogelijkheden voor hun cliënten, maar ook door lokale organisaties te stimuleren hun activiteiten aan te melden. De inzet van de app draagt bij aan de participatie onder ouderen. Hierdoor wordt niet alleen eenzaamheid tegengegaan, maar ook wordt de sociale cohesie en het vitaal ouder worden gestimuleerd.

Beweeg & Ontmoetgroep op pad

De beweeg & ontmoetgroep ziet elkaar op woensdag, houden tussendoor contact via de whatsapp en bezoekt sinds dit jaar ook de activiteiten die Scoren voor Gezondheid in Heerenveen organiseert voor senioren of de high tea bij Ateliers Majeur in de week van de ontmoeting

2.3 Groeiende behoefte aan ontmoetingsplekken

Sociale cohesie is een belangrijk speerpunt in de samenleving en veel inwoners zien het als een absolute meerwaarde van hun leefomgeving. Sociale cohesie ontstaat echter niet altijd vanzelf. Door het faciliteren van ontmoeting en ontmoetingsplekken worden omstandigheden gecreëerd die bijdragen aan het versterken hiervan. De groeiende behoefte aan sociale cohesie is terug te zien in de hulpvragen en de behoeften die onze medewerkers in het werkveld tegenkomen.

Zo komen er vanuit de Akkers, woonservicezone 4a, veel hulpvragen naar voren over een zinvolle daginvulling. Vaak naar aanleiding van het overlijden van een partner of een andere grote levensgebeurtenis. Bewoners daar geven aan behoefte te hebben aan een gezellige ontmoetingsplek. De brede school zou hierin kunnen voorzien, maar de bewoners vinden daar nog niet de plek die ze eerder in de noodlokalen hadden. Er wordt dus nog gezocht naar een plek die voorziet in de behoeften.

En ook in Oranjewoud, woonservicezone 2, geven bewoners aan behoefte te hebben aan verbindende activiteiten. De opbouwwerker ondersteunt daarom Plaatselijk Belang Oranjewoud om te bekijken op welke wijze er voorzien kan worden in deze behoefte.

Door aanwezig te zijn in de wijk, waar in het vierde hoofdstuk dieper op ingegaan wordt, kunnen we tijdig ingrijpen op de plekken waar sociale cohesie mist of onvoldoende aanwezig is. Een groot deel van onze aanpak in de wijk is gericht op het versterken van de sociale cohesie, de samenhang in de maatschappij. Voor de leefbaarheid in de gemeente Heerenveen is het belangrijk dat mensen zich verbonden voelen met elkaar en met de samenleving als geheel. Een sterke sociale cohesie draagt bij aan een gevoel van veiligheid, vertrouwen, welzijn en betrokkenheid bij de gemeenschap van inwoners. Dit vertraagt en verlaagt de zorgvraag en versterkt de zelfredzaamheid. De rol van het welzijnswerk is om hierin te ondersteunen en inwoners met elkaar in contact te brengen. Het stimuleren van duurzame relaties is daarbij het belangrijkste doel.

Hoofdbrug: vanuit een vervelende bijeenkomst toch mooie resultaten geboekt.

Mensen ervaarden veel overlast van verkeer in het centrum. Dit kwam naar voren op een bijeenkomst vanuit de gemeente waarbij ik als opbouwwerker ook was. Door langs te gaan op hun koffiemoment met gebak ontstond er contact.

Vervolgens hebben ze tijdens de week van de ontmoeting een activiteit georganiseerd. Nu zijn ze bereid om mee te denken in een nieuw op te richten wijkplatform voor het centrum.

2.4 De zichtbare verbetering in de gemeente

In de wetenschap dat sociale samenhang cruciaal is voor het welbevinden van dorp-, buurt- en wijkbewoners wil Caleidoscoop dat iedere inwoner in de gemeente Heerenveen, al dan niet op maat, kan meedoen aan de samenleving. Vanuit het welzijnswerk wordt 'meedoen op maat' gezien als de beste vorm van preventie.

Door ontmoetingsplekken te realiseren, koffieochtenden te organiseren, te ondersteunen bij een buurtlunch of waar nodig de methodiek van de gezonde wijkaanpak te hanteren, zetten we sterk in op de onderlinge verbinding tussen inwoners. We stimuleren buurtinitiatieven, bieden begeleiding bij projecten die een bijdrage leveren aan de sociale cohesie en zetten waar dat nodig is zelf projecten op om inwoners bij elkaar te brengen.

Deze inzet werpt duidelijk zijn vruchten af. In verschillende wijken en dorpen is er contact tussen bewoners waar daar eerder geen sprake van was. De VSP'ers, opbouwwerkers, jongerenwerkers en andere leden van het preventieteam zijn bekend in de wijk en worden gevonden door buurtbewoners. Het aantal ouderen in de gemeente Heerenveen dat deelneemt aan activiteiten buiten de deur groeit hierdoor sterk. Alleen al vanuit Dag!enDoen! zijn er tachtig ouderen geactiveerd.

Tot slot zien, in vrijwel iedere woonservicezone, de bewoners in wat de meerwaarde is van een laagdrempelige en gezellige ontmoetingsplek in de buurt.

3. De verbinding met professionals

Binnen de gemeente Heerenveen speelt Caleidoscoop een cruciale rol als het gaat om de brug tussen inwoners en professionals. In een wereld waar steeds meer mensen de weg kwijtraken in de complexe systemen van zorg, hulpverlening en ondersteuning, is het essentieel om een organisatie te hebben die als bemiddelaar optreedt en die de behoeften van mensen begrijpt. Caleidoscoop beschikt over een sterk en divers netwerk dat uiteenloopt van huisartsen tot scholen en van bibliotheken tot verslavingszorg.

Als verbinder maakt Caleidoscoop het mogelijk om, in het belang van de inwoners van de gemeente Heerenveen, een integrale en domeinoverstijgende aanpak te hanteren. Hierdoor verdwijnt steeds meer de scheidslijn tussen terreinen als zorg, welzijn en de fysieke leefomgeving.

3.1 Sociaal juridische vragen bij de Barones nemen toe

Niet alle inwoners zijn zelf in staat om zich op het gebied van sociale wet- en regelgeving staande te houden. Voor deze mensen is er in de gemeente Heerenveen steunpunt de Barones, dat op laagdrempelige wijze ondersteuning biedt aan inwoners. Enerzijds door in eigen beheer oplossingen te zoeken voor inwoners met een hulpvraag, anderzijds door het inschakelen van netwerkpartners als oplossingen buiten de kennis en kunde van de vrijwilligers van de Barones vallen.

Wat afgelopen jaar met name is opgevallen, is dat er sprake is van een groeiend aantal vragen dat binnenkomt bij het steunpunt. Afgelopen jaar werden ruim vijfhonderd vragen behandeld door de vrijwilligers. Daarbij is het met name opvallend dat de aard van de vragen verandert. De afgelopen jaren heeft Steunpunt de Barones zich ontwikkeld van formulierenbrigade naar een steunpunt dat steeds complexere vragen behandelt. Het aantal vragen dat een sociaal juridische achtergrond heeft neemt verder toe. Dit betekent ook een rolverandering voor de Barones. Sociaal Juridische vraagstukken vereisen een ander, groter kennisniveau van zowel de coördinator als vrijwilligers. Het maakt ook dat de kennis in het netwerk van steeds groter belang wordt.

Samenwerkingsverbanden versterkt

De samenwerking met de Bibliotheek speelt een belangrijke rol in het netwerk van de Barones. Met een team van getrainde vrijwilligers, die inhoudelijk goed op de hoogte zijn van Sociaal Juridische wet- en regelgeving, zijn spreekuren aangeboden waar inwoners van de gemeente Heerenveen terecht kunnen. Dit project, SJD om de hoek, is in december 2022 geëindigd. Steunpunt de Barones gaat echter wel door met de samenwerking die ze heeft met de Bibliotheek. De vraag op locatie is namelijk groeiend.

Het project heeft de Barones daarnaast veel opgeleverd ten aanzien van het netwerk. Op lokaal niveau met de Bibliotheek en landelijk in relatie tot Sociaal werk Nederland. Hierdoor is ook de aansluiting met het landelijk netwerk van Sociaal Raadslieden verbeterd. Bijzonder om te vermelden is dat de gemeente Heerenveen de enige gemeente in het land is die werkt met vrijwillige Sociaal Raadslieden.

Verbindingen leggen

Door het leggen van verbindingen is er een samenwerkingsverband ontstaan met professionals, inwoners en vrijwilligers gericht op het vergroten van de leefbaarheid in de wijk.

3.2 Netwerk jongerenwerk van onschatbare waarde

Ook voor het jongerenwerk in de gemeente Heerenveen is de verbinding met andere professionals van onschatbare waarde. Het jongerenwerk van Caleidoscoop heeft korte lijntjes met de partijen die zich inzetten voor de jongeren. Zo zijn er verschillende samenwerkingsverbanden met GGD, GGZ, het maatschappelijk werk en de basis- en vo-scholen. Maar ook met lokale partijen als Ateliers Majeurs, verschillende buurtsportcoaches en de bibliotheek Mar en Fean.

Een sterk netwerk biedt jongerenwerkers de kans om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en trends in het vakgebied, zoals nieuwe methodes. Het stelt hen in staat om best practices te delen en te leren van ervaringen van anderen, wat kan helpen om hun eigen programma's en interventies te verbeteren.

Maatschappelijk diensttijd

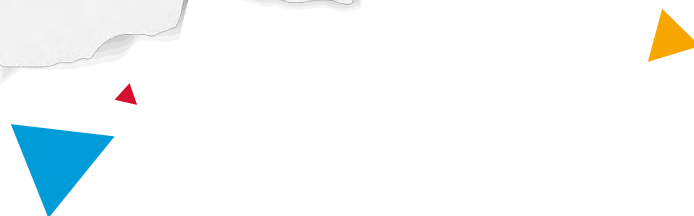
In het afgelopen jaar is er een vervolg gegeven aan MDT (maatschappelijke diensttijd), waar maar liefst honderd jongeren aan hebben deelgenomen. Tijdens MDT zetten jongeren zich projectmatig in voor de samenleving, waarbij ze ontdekken wat ze leuk vinden om te doen. Een voorbeeld hiervan is de EHBO-cursus binnen MDT. De jongeren die deze cursus vanuit hun MDT traject gevolgd hebben, konden daardoor zelfstandig de EHBO taak tijdens de Zomerspelweek Heerenveen uitvoeren zonder hulp van het Rode Kruis.

Jongeren krijgen tijdens MDT begeleiding van een jongerenwerker. Ze verbreden hun netwerk, volgen indien nodig trainingen en hebben een duidelijker beeld over hun toekomst.

Jongeren en jongerenwerkers vangen kip

Het preventieteam heeft informatieavonden georganiseerd om met ouders in gesprek te gaan over de leefbaarheid en veiligheid in de zone. Hoe ervaren ouders dit en wat gaat er goed / kan beter. Toen de jongerenwerker en de opbouwwerker een ambulante ronde deden voor dit moment troffen zij een groep jeugd op het plein die een kip probeerde te vangen die daar rondliep.

Uiteraard draaiden wij onze hand daar niet voor om en gingen wij mee op kippenjacht. Dit resulteerde in contact met de dierenambulance en het bezorgen van de kip op een oppasadres. Hierdoor hebben we samen met de jeugd een wandeling door de wijk gehad en is de relatie vanuit present zijn gegroeid. Ook deelde de jeugd signalen en vragen waar zij me worstelde en konden wij hier gericht in doorvragen en/of adviseren.

De uitvoering van MDT vereist sterke netwerkvaardigheden van de individuele jongerenwerkers, daar ze binnen het project de belangrijke rol hebben om jongeren te verwijzen naar relevante maatschappelijke projecten. Gelukkig slagen de jongerenwerkers hier goed in. MDT heeft ertoe geleid dat negen jongeren afgelopen jaar de weg naar betaald werk of een relevante opleiding hebben gevonden. Twee jongeren zijn in dienst getreden van het zogenaamde MDT Prooflabel, de organisatie die namens het ministerie landelijk MDT projecten screent ten behoeve van een toekomstige certificering. Een aantal van de jongeren zit op dit moment in een verlenging van het traject, de verwachting is dat ook deze groep op korte termijn doorstroomt naar betaald werk of opleiding.

Signaleringsfunctie van het netwerk

Het netwerk van het jongerenwerk is niet alleen belangrijk om jongeren te verbinden en door te verwijzen, maar heeft ook een belangrijke signaleringsfunctie. In contact met de basisscholen is bijvoorbeeld gebleken dat er behoefte is om jongeren, in het kader van preventie, eerder in contact te brengen met het jongerenwerk. In antwoord op die vraag is er afgelopen jaar een tienermiddag georganiseerd. Dit bleek een groot succes en heeft ervoor gezorgd dat nu meer jongeren uit de gemeente het jongerenwerk weten te vinden.

Jongerenwerkers uit de verschillende woonservicezones proberen zichzelf ieder jaar voor te stellen aan de leerlingen in groep acht. De vraag vanuit het onderwijs is groter, maar er is onvoldoende capaciteit vanuit het jongerenwerk om hier gehoor aan te kunnen geven.

Casa vervult belangrijke functie in het netwerk

Dat het jongerenwerk van Caleidoscoop een sterk netwerk omarmt, is ook duidelijk merkbaar aan de manier waarop de potentie van het jongerencentrum Casa benut is. Veel samenwerkingspartners maakten in het afgelopen jaar gebruik van de mogelijkheden die het pand biedt. Om in contact te komen met netwerkpartners, vorm te geven aan projecten, of om activiteiten te organiseren die nauw verwant zijn aan het jongerenwerk.

Partijen als VNN, de leerplichtambtenaar, reclassering en Team Jeugd en Gezin, hebben in het afgelopen jaar allemaal, op welke wijze dan ook, gebruikgemaakt van Casa. Cocaïne Anoniem, dat voorheen bijeenkomsten in het pand van VNN organiseerde, maar door Corona noodgedwongen moest uitwijken naar Casa, heeft zelfs besloten niet meer terug te willen keren naar VNN. De jongeren, waar het uiteindelijk allemaal om draait, voelen zich meer thuis in Casa. Hieruit blijkt hoe belangrijk de functie van een locatie kan zijn in relatie tot het uitbreiden en onderhouden van een netwerk.

3.3 Vrijwilligers Service Punt verbindt

Wie bij uitstek een brugfunctie heeft als het gaat om het verbinden van inwoners met professionals, dat is het Vrijwilligers Service Punt (hierna: VSP). Het punt beschikt over een breed netwerk aan vrijwilligers en organisaties die daarvan afhankelijk zijn. Het onderhouden van dit netwerk is de grootste uitdaging voor het VSP. Dit gebeurt aan de hand van periodieke nieuwsbrieven, lokale en regionale overlegmomenten, maar ook door bijvoorbeeld campagne te voeren. In het afgelopen jaar organiseerde het VSP de campagne 'Even Tijd', wat ertoe geleid heeft dat het netwerk van vrijwilligers nu verder is uitgebreid.

Daarnaast is een aantal soep-en-ontmoet-momenten georganiseerd waarbij thematische onderwerpen met betrekking tot vrijwilligersorganisaties aan bod komen. De onderwerpen die tijdens deze dagen aan bod komen vormen ook de leidraad voor nieuwe trainingen die vanuit het VSP georganiseerd worden, zoals 'De expeditie' en 'Join the jam'. Verder is het VSP, vanwege haar rol als netwerker, verantwoordelijk voor de lokale coördinatie van landelijke programma's als NLDoeit en Burendag.

3.4 Caleidoscoop als verbinder

De samenleving wordt steeds diverser, waarmee ook de complexiteit van de hulpvragen die bij het welzijnswerk terecht komen toeneemt. In het kader van een leefbare samenleving heeft Caleidoscoop zichzelf ten doel gesteld om inwoners uit de gemeente Heerenveen te ondersteunen bij laagdrempelige maatschappelijke uitdagingen of indien nodig, vanwege complexere uitdagingen, te verbinden met een passende organisatie uit haar netwerk.

Caleidoscoop geeft hier vorm aan door bestaande netwerken te onderhouden, aan te sluiten bij nieuwe netwerken of indien nodig zelf netwerkverbanden te initiëren. Netwerken zoals die van de Barones, het jongerenwerk en het VSP zijn slechts enkele voorbeelden. In de praktijk heeft Caleidoscoop meer dan honderd samenwerkingspartners die, op welke manier dan ook, betrekking hebben op de leefbaarheid voor de inwoners van de gemeente Heerenveen.

Dit resulteert in het feit dat we zelden nee hoeven te verkopen en inwoners snel en adequaat kunnen helpen met hun hulpvraag. Bovendien weten andere organisaties ook wat ze aan ons netwerk hebben. We voorkomen hiermee tal van uiteenlopende problemen. Van financiële problematiek tot eenzaamheid en van overlast tot burenruzies. Ons netwerk vormt in veel gevallen de fundering van de sociale basis.

4. Vraaggestuurde ondersteuning

Vraaggestuurd werken is een belangrijk principe in het welzijnswerk. Het houdt in dat de behoeften en vragen van inwoners uit de gemeente Heerenveen centraal staan in het ontwikkelen van het aanbod en de diensten van Caleidoscoop. Dit betekent dat inwoners zelf aangeven welke ondersteuning zij nodig hebben. Deze behoeften dienen vervolgens als uitgangspunt voor het ontwikkelen van de oplossingen.

Vraaggestuurd werken vereist een actieve luisterhouding van welzijnswerkers, vooral wanneer er bij inwoners sprake is van latente behoeftes. Het succes van het vraaggestuurd werken is dat het eigenaarschap, van zowel probleem als oplossing, bij de inwoner blijft liggen en dus niet bij het welzijnswerk. Dit maakt vraaggestuurde ondersteuning een ontzettend duurzame oplossing.

4.1 Actieve rol voor opbouwwerk en VSP'ers in de wijk

In de wijk zijn het met name de opbouwwerkers en VSP'ers van Caleidoscoop die invulling geven aan de vraaggestuurde ondersteuning. Waar de opbouwwerker bestaande netwerken ondersteunt en nieuwe netwerken initieert, verwijst de VSP'er daar naar door. We noemen dit ook wel de tandem aanpak.

Een mooi voorbeeld uit de praktijk zijn de koffieochtenden en activiteiten die zijn opgezet in de voetbalkantine in Mildam, woonservicezone 4b. Naar aanleiding van de vraag van inwoners uit Mildam en Katlijk om iets leuks te organiseren in de buurt, heeft de opbouwwerker met een aantal vrijwilligers ondersteuning geboden het project op touw te zetten. De vrijwilligers gaven in eerste instantie aan niet voor langere periode betrokken te willen blijven, maar zijn nu zelfs aan het kijken het initiatief verder uit te breiden. Hét moment voor de opbouwwerker om zelf een stap terug te nemen.

Ook voor een ander project in Katlijk en Mildam is contact gezocht met Caleidoscoop. Doarpshelp, een kleinschalige plaatselijke vrijwilligersorganisatie, kreeg namelijk een hulpvraag vanuit Zorggroep Thorp, maar wist daar zelf geen gehoor aan te geven. Als lokale overkoepelende organisatie is een opbouwwerker en VSP'er van Caleidoscoop aangesloten bij de kennismaking met de zorggroep om de vrijwilligers van Doarpshelp hierin te ondersteunen.

In woonservicezone drie is de opbouwwerker ook door Doarpshelp benaderd. In dit geval om het project Kiekenhof na de coronapandemie weer nieuw leven in te blazen. Hierbij is contact gelegd tussen Dorpsbelang, Doarpshelp, de Kiekenhof en Aardemahûs. Het doel hierbij was om, in de vorm van een 'huiskamer' voor het dorp, te werken aan ontmoetingsmomenten.

“Had ik jou maar een jaar eerder ontmoet, dan was ik nu al verder geweest dan ik nu ben.”

- Meneer H. tegen de VSP'er

4.2 Jongeren bereiken zelf hun doelen

Ook bij het jongerenwerk wordt de vraaggestuurde benadering succesvol toegepast, waarbij de jongeren zelf actief betrokken worden bij het ontwerpen en implementeren van activiteiten en programma's. Zo hebben verschillende jongeren in Heerenveen zich hard gemaakt voor de renovatie van hun mountainbikepark (woonservicezone 1). Hiervoor hebben de jongeren zelfstandig een kraan weten te regelen om de grond te verzetten. De rol van het jongerenwerk was hierin enkel ondersteunend van aard.

Zo gingen de jongerenwerkers bijvoorbeeld in gesprek over de wettelijke verplichtingen en veiligheidsaspecten van een kraan, zoals de geldende regels ten aanzien van verzekeringen bijvoorbeeld. Zaken waar de jongeren zelf niet zo snel bij stil hadden gestaan. Verder dan dat, zijn het vooral de jongeren geweest die eigenaarschap over het project droegen.

Ook de jongeren die afgelopen jaar actief deelnamen aan een MDT-traject hebben zelf vorm gegeven aan hun ondersteuningsvraag. De EHBO-cursus, zoals beschreven in hoofdstuk 2.2 is hier een goed voorbeeld van.

4.3 Caleidoscoop zet in op eigenaarschap inwoner

Wij vinden het belangrijk dat de hulp die we bieden zo veel mogelijk gericht is op de zelfredzaamheid van de inwoner. Het is dan ook altijd ons doel om met tijdelijke ondersteuning te komen tot een duurzaam resultaat.

Door vraaggestuurd oplossingen aan te dragen zorgen we ervoor dat de inwoner eigenaarschap houdt over zijn eigen hulptraject. Daarbij hebben wij slechts een ondersteunende rol.

Het resultaat is dat inwoners er zelf voor zorgen dat ze verder kunnen. Zoals in Mildam, waar de bewoners, net als in het daarnaast gelegen Katlijk, nu een eigen ontmoetingsplek hebben. Of de jongeren die deelnamen aan het MDT-traject en hebben ervaren wat een proactieve houding je kan opleveren.

5. De aanwezigheid in de samenleving

Als welzijnsorganisatie is het onze doelstelling om de leefbaarheid van alle inwoners in de gemeente Heerenveen te vergroten. Om dit doel te bereiken is het voor ons belangrijk om aanwezig te zijn in het hart van de samenleving. Door daar aanwezig te zijn kunnen we effectief inspelen op de behoeften van, met name de kwetsbare, inwoners en op een betekenisvolle manier bijdragen aan de kwaliteit van hun leven. In deze context kan het welzijnswerk fungeren als een katalysator voor positieve veranderingen in de samenleving van de gemeente Heerenveen.

5.1 Zichtbaarheid verlaagt drempel om hulp te vragen

Een mooi voorbeeld van het belang om aanwezig te zijn in de wijk is terug te vinden in woonservicezone 5, waar het preventieteam op de Dag van de Glimlach langs de verschillende flats is gegaan met een kleine attentie. De attentie fungeerde als gespreksopener, maar heeft gelijktijdig geleid tot een betere zichtbaarheid van het preventieteam. Dit heeft geresulteerd in een stijging van het aantal vragen uit de wijk.

In andere gevallen zorgt diezelfde aanwezigheid er juist voor dat hulpvragen komen te vervallen. In woonservicezone 2 was bijvoorbeeld sprake van een inwoner met de vraag naar een maatje, maar na een succesvolle ondersteuning richting de activiteiten in de gemeente is deze vraag volledig komen te vervallen.

In beide gevallen is er vanuit de aanwezigheid van Caleidoscoop, al dan niet op een compleet andere manier, een duidelijke preventieve werking uitgegaan.

Overlast neemt af – jongeren zoeken betere plek

Na meerdere gesprekken is de groep van het schoolplein weg getrokken en zijn de zorgen met de meiden in deze groep gedeeld. Gericht ingezet op gesprekken met deze meiden om te peilen hoe veilig zij zich voelen. Met de groep het gesprek gevoerd wat voor beeld zij uitstralen naar de buurtbewoners. Dit had als resultaat dat de overlast afnam en de jeugd een andere rustigere plek zocht.

5.2 Mantelzorgers in beeld

Inwoners bij wie het vooral van belang is om aanwezig te zijn als welzijnsorganisatie, dat zijn de mantelzorgers in de gemeente Heerenveen. Deze groep cijfert zichzelf namelijk snel weg. Om de mantelzorgers in beeld te krijgen en te houden wordt er contact onderhouden met het netwerk. Dit netwerk bestaat uit partijen als het maatschappelijk werk, GGD, huisartsen, Meitinkers, Thuiszorg, ziekenhuis (via geriatrisch overleg), casemanagers dementie, het Alzheimer café en Odensehuis. Caleidoscoop probeert daarnaast regelmatig activiteiten te organiseren om mantelzorgers in beeld te houden en te monitoren wat er speelt.

Het mantelzorgbuffet, dat jaarlijks in de Greiden georganiseerd wordt, is een mooi voorbeeld van de werking die uitgaat van het simpelweg aanwezig zijn. Het buffet wordt jaarlijks goed bezocht, maar is voor veel mantelzorgers ook het uitgelezen moment om vragen te stellen die ze anders voor zich zouden houden. Tijdens dit soort moment blijkt dat er bij mantelzorgers vaak veel onder de oppervlakte schuilgaat. Het is dan ook niet vreemd dat veel mantelzorgers aangeven behoefte te hebben aan meer activiteiten als het mantelzorgbuffet.

Wauw wat een mooi artikel in de krant! dit raakt echt de kern van het verhaal welke we wilden vertellen op het symposium voor en met jonge mantelzorgers. Wat een teamwork zeg en rijd met een heel voldaan gevoel naar huis.

Miranda Werkman dagvoorzitter
symposium JMZ 13 oktober

In de wetenschap dat mantelzorgers niet snel actief hulp zoeken op het moment dat ze een vraag hebben, wordt het jaarlijkse mantelzorgcompliment persoonlijk afgeleverd. Dit zorgt voor een extra een-op-een moment met de mantelzorger. Met succes overigens, afgelopen jaar resulteerde dit in woonservicezone 2 namelijk in een toename van het totaal aantal hulpvragen. Ook in de week van de mantelzorg was er een grote opkomst.

5.3 Inspanning Oudeschoot loont

In woonservicezone 4b heeft Caleidoscoop ervoor gekozen om de capaciteiten van het preventieteam met name in te zetten op Oudeschoot. In Oudeschoot is een brede wijkaanpak ingezet, waarbij het preventieteam zo veel mogelijk heeft ingezet op de betrokkenheid van bewoners. Burgerparticipatie is namelijk een van de randvoorwaarden voor een succesvolle, maar bovenal duurzame aanpak in de wijk. Ook hier wordt in een deel van de wijk de gezonde wijkaanpak ingezet.

Om de brede wijkaanpak extra impulsen te geven zijn dagarrangementen voor kinderen georganiseerd. Vanuit NPO gelden is er een ouder/kind café georganiseerd en is besloten om jongeren al in groep acht kennis te laten maken met het jongerenwerk. Met alle preventiepartners is er een aanvullend plan ingediend voor verdere uitvoering van de brede wijkaanpak.

6. Doorontwikkeling van het welzijnswerk

De wereld om ons heen verandert snel en er zijn nieuwe en complexe problemen die zich voordoen, zoals sociale ongelijkheid, armoede, eenzaamheid en geestelijke gezondheidsproblemen. Wanneer de samenleving verandert, verandert Caleidoscoop mee. Het welzijnswerk is in constante ontwikkeling en probeert adequaat maar bedachtzaam in te spelen op nieuwe behoeftes en belangen. Dit leidt jaarlijks tot nieuwe projecten en initiatieven, zo ook in het afgelopen jaar.

6.1 Pop-up stimuleert samenwerking in het centrum

In het centrum van Heerenveen en de nabijgelegen omgeving was al langere tijd behoefte aan een centrale ontmoetingsplek. Sinds vorig jaar voorziet de pop-up, dat in meerdere opzichten een uniek project is, op zeer succesvolle wijze in die behoefte. In de pop-up komen jong en oud samen. De wandelgroep eindigt haar wandeling daar voor een kop koffie en jongeren dragen op eigen initiatief vanuit het MDT project bij aan de pop-up.

Het enige nadeel van dit project is, zoals de naam al doet vermoeden, het tijdelijke karakter. De locatie van de ontmoetingsplek is niet blijvend van aard, waardoor op termijn gezocht moet worden naar een nieuwe locatie. In het afgelopen jaar is wel duidelijk geworden hoe groot de behoefte daadwerkelijk was.

Mantelzorgmoment in de Pop up levert op dat mensen uit een naastgelegen flat elkaar gaan leren kennen. Start sinterklaas 2022

6.2 Grotere rol jongerenwerk bij jonge mantelzorgers

Integraal werken wordt steeds meer de standaard binnen het welzijnswerk. Dit is een proces dat langzaam, maar zeker op gang komt. Ieder jaar ontstaan er nieuwe initiatieven die hieraan bijdragen. Zo is het jongerenwerk vorig jaar betrokken geweest bij de verschillende projecten rondom jonge mantelzorgers. Projecten die normaliter enkel onder het domein mantelzorg vielen.

Naast het uitreiken van de jaarlijkse mantelzorgwaardering, is het jongerenwerk ook betrokken geweest bij de uitvoering van de fundagen en de week van de jonge mantelzorger. Het jongerenwerk heeft een belangrijke signaleringsfunctie. Door de betrokkenheid bij activiteiten die in relatie staan tot jonge mantelzorgers kan het jongerenwerk hier nog beter invulling aan geven.

6.3 Ontwikkelingen rondom de Kempenaer

In Heerenveen-Midden, woonservicezone 4a, zijn er positieve ontwikkelingen geweest ten aanzien van de Kempenaer. Het wijkplatform, dat sinds vorig jaar volledig uit nieuwe leden bestaat, heeft besloten het pand niet langer te verhuren. In plaats daarvan staat het gebouw nu volledig ten dienste van de leefbaarheid in de buurt.

Het is geworden tot een huiskamer van de samenleving, waar koffieochtenden georganiseerd worden en knutsel- en kookactiviteiten plaatsvinden. De ontwikkelingen hebben tevens geleid tot een nieuwe samenwerking met de volkstuinvereniging, die het idee opperde om overgebleven groenten via de Kempenaer te delen met buurtbewoners.

7. Het bereik van het afgelopen jaar

Dat het een bewogen jaar was, dat is duidelijk te herleiden aan het animo dat er het afgelopen jaar was voor het aanbod van Caleidoscoop. In dit hoofdstuk wordt het bereik van Caleidoscoop uiteengezet in cijfers, maar wordt ook toegelicht welke inspanningen er zijn geweest om het bereik van de organisatie verder te vergroten.

Maatje in je eigen taal

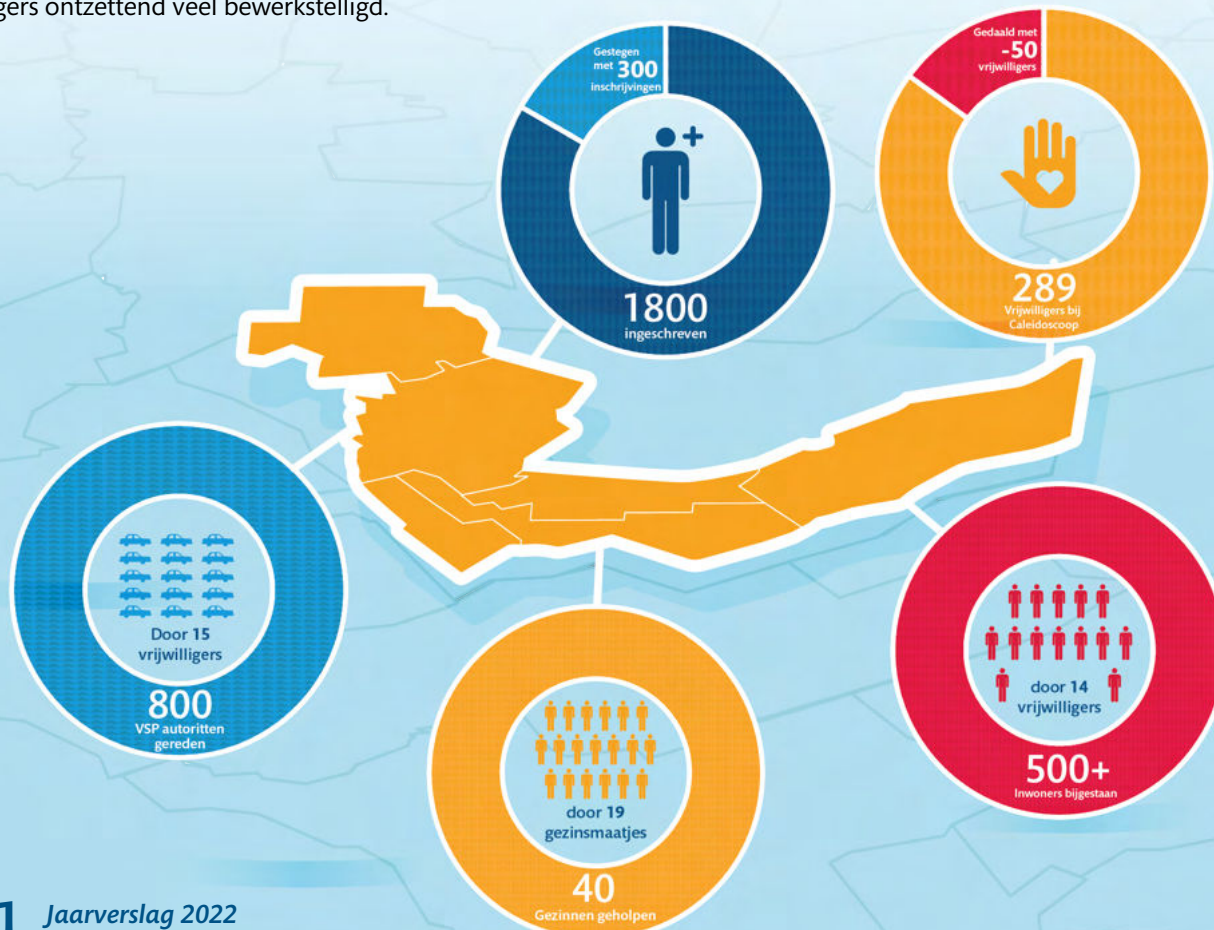
Vanuit de gezinsmaatjes komt een jonge moeder binnen, die veel talen beheerst, maar niet tevreden is over haar Nederlands. Zij gaat naar de taalgroep.

Er komt een hulpvraag binnen voor een oudere dame, in een aanleunwoning, die het Nederlands niet beheerst, en zich daardoor vaak alleen voelt. Mevrouw wordt maatje van de oudere dame. Samen gaan ze er op uit, en kunnen veel voor elkaar betekenen, in hun moers taal.

7.1 Het jaar in cijfers

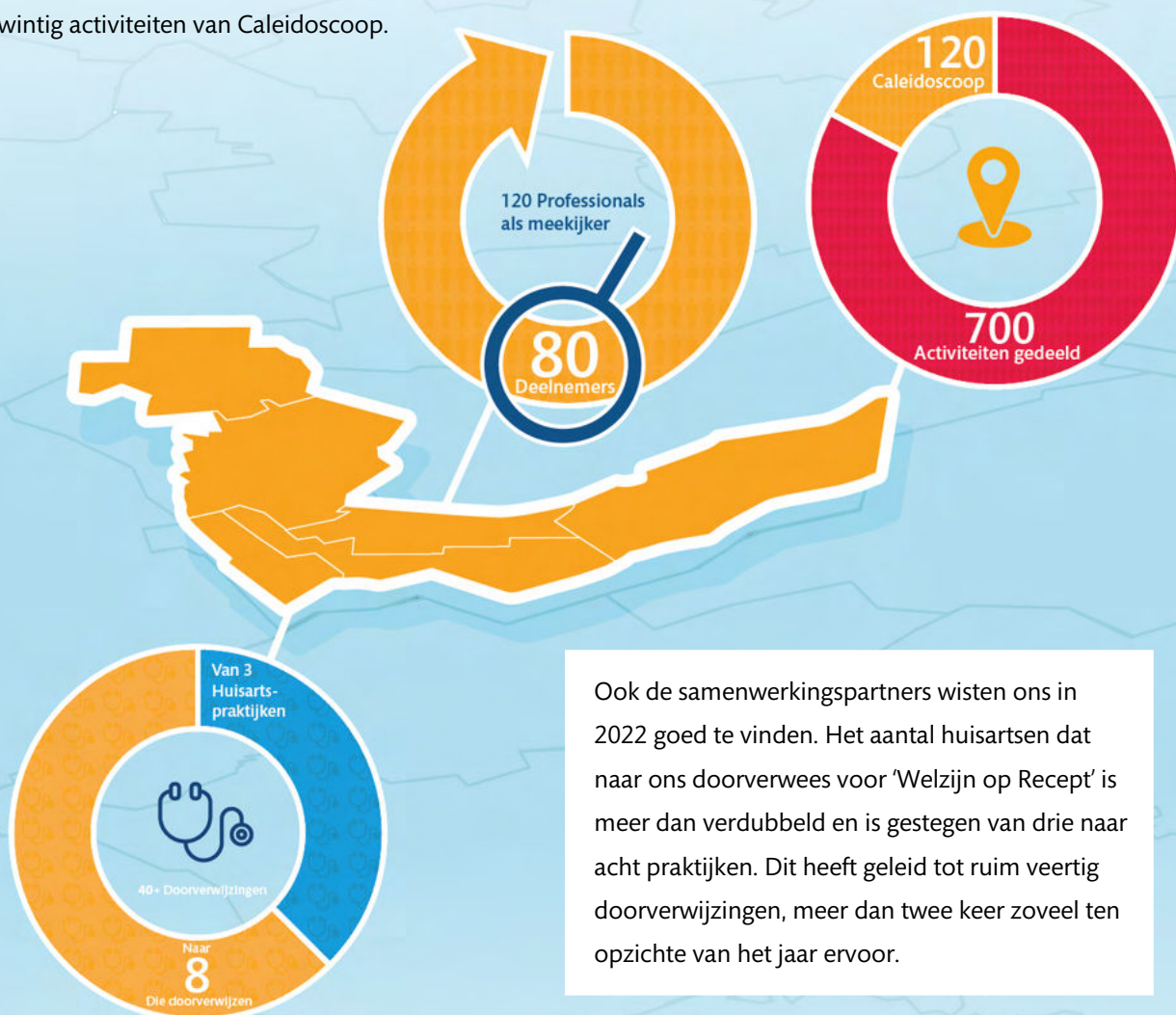
Er stonden in 2022 ruim achttienhonderd personen ingeschreven bij Caleidoscoop. Dat aantal is daarmee met driehonderd personen gestegen ten opzichte van een jaar eerder. Het aantal ingeschreven vrijwilligers daarentegen is met bijna vijftig personen gedaald. Er stonden tweehonderdnegenentachtig vrijwilligers ingeschreven. Dit heeft ons doen besluiten om in 2022 de 'Even tijd'-campagne te lanceren, om aandacht te vragen voor het vrijwilligerswerk. Ondanks het tekort aan vrijwilligers is er met behulp van de betrokken vrijwilligers ontzettend veel bewerkstelligd.

Zo zijn er bijna achthonderd vsp autoritten gerealiseerd door vijftien betrokken vrijwilligers en hebben negentien gezinsmaatjes ondersteuning geboden aan ruim veertig Heerenveense gezinnen. En ook op de hulp vanuit de Barones is vorig jaar weer een flink beroep gedaan. De veertien vrijwilligers die bij de Barones betrokken zijn hebben samen meer dan vijfhonderd inwoners bijgestaan.

In 2022 is ook de Dag!enDoen! app ingezet. Een app die vanuit het samenwerkingsverband Divers is ingekocht en waarop het lokale aanbod van activiteiten zichtbaar is.

Er zijn meer dan tachtig inwoners geweest die naar aanleiding van de app hebben deelgenomen aan een of meerdere activiteiten. Bijna honderdtwintig professionals, waaronder thuiszorg, waren meekijker en boden in die hoedanigheid ondersteuning bij het gebruik van de app. Via de app zijn ruim zevenhonderd activiteiten gedeeld, waaronder zo'n honderdtwintig activiteiten van Caleidoscoop.

Ook de samenwerkingspartners wisten ons in 2022 goed te vinden. Het aantal huisartsen dat naar ons doorverwees voor 'Welzijn op Recept' is meer dan verdubbeld en is gestegen van drie naar acht praktijken. Dit heeft geleid tot ruim veertig doorverwijzingen, meer dan twee keer zoveel ten opzichte van het jaar ervoor.

7.2 Publicaties in de media

Vanzelfsprekend spelen de verschillende maatschappelijke ontwikkelingen een grote rol in de stijging van het aantal hulpvragen. Daarbij proberen we als welzijnsorganisatie ook steeds meer in te zetten op onze eigen vind- en zichtbaarheid. Niet alleen door onze zichtbaarheid in de openbare ruimte te vergroten, door te flyeren en posters op te hangen, maar bijvoorbeeld ook door maandelijks een column en artikel te plaatsen in Groot Heerenveen. Hierin worden aan de hand van praktijkvoorbeelden en in gesprek met werknemers van Caleidoscoop actuele thema's besproken. Zo ging het afgelopen jaar bijvoorbeeld over de energiearmoede en wat daarin de rol van het welzijnswerk is. We hopen op deze manier nieuwe groepen inwoners te bereiken. Het jaaroverzicht van alle artikelen uit Groot Heerenveen is opgenomen als bijlage.

Online koffie is in de eerste maanden van 2022 nog steeds belangrijk voor een aantal bezoekers.

7.3 Toename in online bereik

Naast de verschillende publicaties die er in de traditionele media geweest zijn, is er ook sterk ingezet op het online bereik van Caleidoscoop. Zo is er structureel aandacht geweest voor de berichtgeving van het aanbod op Facebook, maar is ook getracht het aantal volgers op LinkedIn uit te breiden. Het aantal volgers is daar met 25% gestegen ten opzichte van een jaar eerder. LinkedIn is als platform met name interessant voor het onderhouden van het professionele netwerk en personeelswerving.

groot heerenveen

meer dan nieuws

GROOTHEERENVEEN.NL

GROOTHEERENVEEN • JAARGANG 2022
CALEIDOSCOOP

JANNIK LOUWES, OPBOUWERKER BIJ CALEIDOSCOOP

ÓNZE ENERGIE TRANSITIE

Heerenveen staat voor een grote uitdaging ten aanzien van duurzaamheid, het klimaat en een toekomstbestendige leefomgeving. Het klimaatprobleem is er eentje van wereldniveau, maar ook dit soort problemen moeten uiteindelijk lokaal worden opgelost. Want ook al worden beslissingen van bovenaf gemaakt, de klimaatproblemen raken ons allemaal. De energietransitie valt of staat bij het draagvlak dat er is bij de lokale inwoner.

Terwijl ik op de fiets zit, onderweg naar mijn werkgebied, vraag ik mezelf af welke rol er voor mij is weggelegd in relatie tot leefbaarheid en de energietransitie. Ik heb zelf al meerdere informatie-avonden bezocht waarin het belang van duurzaamheid wordt toegelicht. Het zijn bijeenkomsten die door het moeilijke taalgebruik soms lastig te volgen zijn.

Als opbouwwerker is het mijn taak om verbinding te zoeken en bruggen te bouwen met betrekking tot de leefbaarheid. Als het om de energietransitie gaat is er alleen wel een hele grote afstand te overbruggen. Voor veel inwoners van Heerenveen zijn de klimaatproblemen een ver-van-mijn-bed-show, ook al is dat het in werkelijkheid niet. Ik denk dat het belangrijk is om met de mensen in gesprek te gaan.

Niet alleen om de urgentie, maar ook om het persoonlijke belang van de energietransitie op een heldere manier en in gewone taal uit te leggen. Het gebrek aan draagvlak heeft namelijk niet met onwil te maken. Mensen met een smalle beurs maken zich bijvoorbeeld al snel zorgen om de extra kosten die energietransitie met zich mee kan brengen. Vaak mist ook het gevoel van eigenaarschap. Alleen met hoor en wederhoor kan duidelijk worden uitgelegd dat het om 'onze' energietransitie gaat.

Vanuit mijn ervaring als opbouwwerker weet ik als geen ander dat meedenken één van de belangrijkste voorwaarden om mee te doen. Bovendien maken vele

kleine stappen al een groot verschil. De bank voor de kachel weghalen bijvoorbeeld, zorgt voor een vermindering van het energiegebruik en van de daarbij komende kosten.

Eenmaal aangekomen in mijn werkgebied vraag ik de inwoners dan ook gewoon op de man af waar ze aan denken bij de woorden duurzaamheid en energietransitie, zodat ik weet welke onzekerheden ten aanzien van alle veranderingen een rol spelen. Ik leg vervolgens uit dat er ook kansen zijn: om sociale verbanden weer nieuw leven in te blazen, mee te denken over de toekomst van de buurt, of misschien wel een nieuwe invulling te geven aan het groen in de straat. Natuurlijk dragen we als inwoners van Heerenveen met z'n allen de lasten, maar laten we vooral de lusten niet vergeten.

Terwijl ik terugfiets naar kantoor beseft ik ineens dat mijn rol in dit geheel eigenlijk vrij duidelijk is. Wij opbouwwerkers staan dichtbij de mensen, zijn veel aanwezig in ons werkgebied en kunnen de inwoners helpen hun stem te vinden, om die vervolgens te laten horen. Het is niet dé energietransitie, maar onze energietransitie en laten we die vooral samen eigen maken. Door met z'n allen op ieders eigen manier en naar de eigen mogelijkheden aan een duurzamere wereld te werken. Samen.

OUDESCHOOT BEREIDT ZICH VOOR OP DE TOEKOMST

In Oudeschoot is, zoals in veel dorpen, een Vereniging voor Plaatselijk Belang actief. Deze vereniging houdt zich bezig met alles wat met het dorp te maken heeft: van buurthuis tot geluidsoverlast tot verkeersdrempels. PB Oudeschoot ging een grote stap verder dan dat. Zij hoorden over een flinke gemeentesubsidie voor duurzame projecten en besloten: "Dat kunnen we niet laten liggen."

"We zagen een mooie mogelijkheid om Oudeschoot op verschillende vlakken een heel stuk vooruit te helpen. Daarom zijn we ervoor gegaan", vertellen Pieter Lantermans en Eeltje Bakker, respectievelijk voorzitter en vicevoorzitter van PB Oudeschoot. En met succes: het idee van PB Oudeschoot werd uitgekozen als één van de vijf 'Groene Gangmakers' van het LEEF-project, het Lokaal Energie Experimentenfonds. In april 2021 wonnen ze maar liefst 100.000 euro om hun idee verder te gaan onderzoeken. Lantermans en Bakker zijn de twee initiatiefnemers van het idee.

POSITIEF IN HET NIEUWS

Pieter Lantermans: "Er waren tien ideeën ingediend. Dat van ons had veel pluspunten, dus we waren niet heel verrast dat we de prijs wonnen. We scoorden hoog op sociaal draagvlak, omdat er al veel betrokkenheid in de wijk is. Een minpunt was wel dat het een groot, veelomvattend idee is." Het is inderdaad een ambitieus voorstel wat er ligt: de bedoeling is om de Uitvindersbuurt aardgasvrij te maken. Deze buurt ligt langs de snelweg A32. Onder de groenstrook tussen snelweg en bebouwing komt een groot warmtepark, van waaruit de woningen worden verwarmd. De geluidswering wordt toekomstproof gemaakt en het park krijgt een opknopbeurt.

Pieter: "Als bestuur waren we al langer bezig met een aantal zaken. De snelweg loopt vlak langs de wijk, de oudere woningen zijn niet toekomstbestendig. Bovendien vinden we dat de Uitvindersbuurt ook wel eens positief in het nieuws mag komen, want er wonen veel enthousiaste mensen die zich inzetten voor het dorp."

Eeltje Bakker: "Pieter en ik zijn ons heel bewust van de energietransitie en wat hierbij komt kijken. De huurwoningen zijn behoorlijk gedateerd, waardoor energiekosten onnodig hoog kunnen oplopen. We willen juist dat deze woningen als eerste aangepakt worden. Met dit voorstel komt het allemaal heel mooi bij elkaar: de geluidswering, de energietransitie én een positief geluid over de wijk."

PORTEMONNEE

Pieter Lantermans en Eeltje Bakker zijn dan ook niet over een nacht ijs gegaan. Meerdere

Pieter Lantermans

Foto prijsuitreiking Groene Gangmakers (foto: Mustafa Gumussu, Fotopersbureau Heerenveen)

Eeltje Bakker kijkt op het dak (foto: Marleen Annema / gemeente Heerenveen)

partijen leverden een bijdrage, waaronder Hoekstra Installatietechniek en woningbouwvereniging Accolade. Pieter: "Vanaf het begin hebben we ook de bewoners actief meegenomen. De buurtvereniging is enthousiast en ook de bewoners die we gesproken hebben, waren eigenlijk allemaal positief. Dat was voor ons wel een bevestiging dat we op de goede weg zaten. Natuurlijk hopen we ook dat dit zo blijft. Uiteindelijk moet toch de bewustwording ontstaan dat duurzame energie de bewoners geld scheelt. Het is de bedoeling dat energicoaches samen met de bewoners gaan kijken naar de energielasten: wat betaal je, en waar kun je op besparen? De afgelopen maanden is dat alleen maar actueler geworden."

ENORME BAK VLOEISTOF

Het is dus de bedoeling om onder de groenstrook een enorm warmtepark te plaatsen. Wat moeten we ons hierbij voorstellen? Pieter legt vol enthousiasme de technische details uit: "Op de geluidswal willen we thermische zonnepanelen plaatsen. Dit zijn zonnepanelen die warmte genereren. De warmte wordt opgeslagen in vloeistof: een groot zwembad onder

de grond. Dat kun je zien als een verwarmingsketel. De vloeistof gaat via een netwerk naar de woningen toe. Zo kun je warmte die je 's zomers genereert met zonnepanelen opslaan voor in de winter.

Er is dan geen back-up nodig. In Nagele hebben we iets soortgelijks gezien, maar dan voor minder woningen. Heel indrukwekkend. Die bak vloeistof is enorm goed geïsoleerd. Boven

OPBOUWERKER ONDERSTEUNT

Opbouwwerkers van Caleidoscoop ondersteunen bewoners in buurten, wijken en dorpen bij het aanpakken van problemen of het realiseren van wensen in de eigen leefomgeving. Jannik Louwes is opbouwwerker in Oudeschoot. "Ik help Plaatselijk Belang waar dat nodig is. Als deze plannen straks concreter worden, kan het mijn rol zijn om hen te ondersteunen en te adviseren bij het creëren van draagvlak onder de bewoners."

"HET KOMT ALLEMAAL HEEL MOOI BIJ ELKAAR: DE GELUIDSWERING, DE ENERGIETRANSITIE ÉN EEN POSITIEF GELUID OVER DE WIJK"

de grond merk je er niets van. Het is wel noodzakelijk om de huizen goed te isoleren, omdat de temperatuur van zo'n warmtenet lager ligt dan die van centrale verwarming. Ook willen we op de platte daken van de Uitvindersbuurt zonnepanelen plaatsen."

VOORBEREID OP DE TOEKOMST

Tot zover de theorie. In de komende tijd gaat PB Oudeschoot onderzoek doen naar de haalbaarheid van dit plan. "Kan dit allemaal echt? Wat levert het op en wat gaat het kosten? Dat zijn de vragen waar we ons nu op gaan richten", aldus Eeltje. "We zijn daar nog niet echt mee van start gegaan, want we hadden een tekort aan mensen. Vanaf januari gaan we echt los. We zijn ook dringend op zoek naar mensen uit de wijk die ons willen helpen. Dus als je een bijdrage wilt leveren, neem dan contact met ons op!"

Pieter: "We zien steeds meer partijen enthousiast worden. Er gaat echt iets gebeuren in Oudeschoot! We hopen dat we iets moois kunnen neerzetten, zodat bewoners straks goed op de toekomst zijn voorbereid."

Mevrouw Woudstra geniet van het thema voorjaar.

BRANDED CONTENT

TEKST EN BEELD: JANITA BARON

Mevrouw Lotty Woudstra

“De dagbesteding betekent voor mij heel veel afleiding én plezier!”

“Als er geen grapje is, dan verzinnen we wel een grapje”, stelt mevrouw Lotty Woudstra (1934) met een grote glimlach op haar gezicht. Thuis is ze maar alleen en dan duren de dagen best lang.

Mevrouw Woudstra kijkt dan ook altijd uit naar de chauffeur die haar naar de dagbesteding van Aardema Zorggroep in Nieuwehorne brengt. Begeleidster Nynke Kingma legt het kort en krachtig uit: “Het is een dagbesteding voor ouderen die nog zelfstandig wonen maar die eenzaam of alleen zijn, of waarbij de mantelzorger ontlast moet worden. We willen deze mensen geactiveerd houden en zorgen dat ze lekker in hun vel zitten!”

En dat ‘geactiveerd houden’ gebeurt op allerlei manieren. De groep op de dagbesteding bestaat uit een wisselende samenstelling van zes tot acht mannen en vrouwen waarbij sommigen een halve dag komen en anderen hele dagen. De activiteiten gaan van wandelen tot eten voorbereiden en van houtbewerking tot knutselen én spelletjes spelen. Want daar blijkt mevrouw Woudstra dol op te zijn. “Thuis kan dat niet in mijn eentje, hè?! Dus ik speel hier graag Rummikub.”

“Door mensen zoals mevrouw Woudstra op te nemen in deze sociale groep zorg je ervoor dat ze niet verder vereenzamen”, meent Nynke Kingma. “Je ziet dat mensen lekkerder in hun vel zitten. Door de activiteiten en de praatjes in groepsverband prikkelen ze elkaar. Als onze cliënten dat niet zouden hebben, vereenzamen ze. En dat betekent dat ze lichamelijk én geestelijk achteruitgaan.” Dit heeft Nynke in de eerste lockdown letterlijk zien gebeuren. Dat vond ze moeilijk om te zien, maar liet haar ook beseffen hoe

Nynke Kingma werkt 1,5 dag per week op de dagbesteding.

belangrijk deze plek is voor de cliënten van Aardema Zorggroep.

Mevrouw Woudstra is heel blij met deze locatie. Ze geeft toe dat haar weekenden maar lang duren. “Ik kijk uit naar de dinsdag, woensdag en donderdag. Dan ben ik hier. Anders zijn alle dagen maar hetzelfde. Hier hebben ze een vruchtbare duim”, vult mevrouw Woudstra aan. Ze bedoelt hiermee, dat er veel verschillende en leuke activiteiten worden verzonden. En daar wordt ze duidelijk blij van!

Column
caleidoscoopheerenveen.nl

LIZA DE VRIES, WELZIJNSCOACH BIJ CALEIDOSCOOP

WELZIJN OP RECEPT

Zorg en welzijn liggen in het verlengde van elkaar. Lichamelijke klachten kunnen leiden tot psychosociale klachten, zoals bijvoorbeeld eenzaamheid of somberheid, maar andersom werkt dit natuurlijk precies hetzelfde. Dat is de reden geweest om in Heerenveen te starten met Welzijn op Recept. In mijn rol als VSP'er ben ik aangesteld als welzijnscoach en stippel ik samen met inwoners, die op welke manier dan ook vastlopen in het leven, een route uit om weer verder te kunnen.

Hoewel Welzijn op Recept klinkt als een kant en klare oplossing, is het in werkelijkheid natuurlijk maatwerk. Het recept voor welzijn bestaat uit zes ingrediënten: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Welke invulling er precies aan het recept gegeven wordt, ofwel welke ingrediënten er nodig zijn, dat verschilt per persoon.

Zo kwam ik onlangs nog in contact met een mevrouw die jarenlang de zorg heeft gedragen voor haar zieke man. Sinds het overlijden van haar man ervoer ze ontzettend veel eenzaamheid, maar vanwege een gebrek aan een sociaal netwerk was het voor haar niet makkelijk om weer onder de mensen te komen. Ze wilde graag deelnemen aan groepsactiviteiten, maar keek er tegenop om alleen te gaan. Door haar hierin te ondersteunen en mee te gaan naar een activiteit komt het sociale netwerk en dus het welzijn vanzelf op gang.

Het zijn echter niet alleen oudere mensen die voor uitdagingen staan. Ook jongeren melden zich regelmatig. Met geldzorgen bijvoorbeeld. Eén van deze jongeren meldde zich omdat hij het

overzicht op zijn financiën volledig was kwijtgeraakt. Bij het aanvragen van een uitkering of het zoeken naar een passende baan zag hij alleen beren op de weg. We hebben deze jongen gestimuleerd om zelf actie te ondernemen en zich aan te melden bij Steunpunt De Barones en de meitinker van de gemeente Heerenveen. Deze instanties hebben samen met hem zijn situatie in kaart gebracht, waardoor hij sinds lange tijd weer een gevoel van rust ervaart.

Als het om welzijn gaat, is geen dag hetzelfde. Het is belangrijk om in het kader van preventie aandacht te hebben voor de verschillende individuele situaties. Zodat iedereen in Heerenveen gelijke kansen heeft om een positieve bijdrage te leveren aan onze samenleving.

GROOT
HEERENVEEN

MRT 22

cc [grootheerenveen.nl](https://www.grootheerenveen.nl)

Tekst: Susan Romkes

VOOR 55-PLUSERS DIE GRAAG WAT WILLEN ONDERNEMEN HEBBEN WE SINDS KORT DE APP DAG!ENDOEN!

In mijn werk als welzijnswerker zie ik steeds vaker 55-plussers wiens wereld kleiner wordt omdat het soms niet meer goed lukt om mee te doen. Veel van hen zouden wel graag wat leukes willen ondernemen, maar lopen daarbij tegen problemen aan. Zo is het best lastig om er achter te komen wat er allemaal te doen is in de gemeente. Soms weet iemand wel wat er te doen is, maar wil diegene liever niet alleen naar een activiteit gaan. Ik zie ook veel mensen die niet in de gelegenheid zijn om op locatie te komen omdat ze geen vervoer hebben.

Voor 55-plussers die graag wat willen ondernemen hebben we sinds kort de app Dag!enDoen!. Met Dag!enDoen! kun je precies zien wat er al te doen is in de hele gemeente. Er staan al veel activiteiten van verschillende aanbieders in de app, zoals gezellig samen koffiedrinken, samen bewegen of een voorstelling bezoeken. Voor iedereen die het spannend vindt om alleen een activiteit te bezoeken hebben we een maatje, die de eerste paar keer graag met je meegaat. En als je geen vervoer hebt is dat ook geen probleem, want onze vrijwilligers brengen je waar mogelijk naar de activiteiten. Met Dag!enDoen! proberen we de drempel om weer meer te gaan ondernemen

zo laag mogelijk te maken. Als het je leuk lijkt om nieuwe activiteiten en sociale contacten te ontdekken, meld je dan aan voor de app! Het is gratis en als je wat minder digitaalvaardig bent komen mijn collega's of ik bij je thuis om uit te leggen hoe je de app kan gebruiken. Ook vrijwilligers die als maatje met iemand mee willen of voor vervoer willen zorgen zijn van harte welkom. Je kunt je daarvoor aanmelden bij Caleidoscoop.

We zien je graag bij de volgende activiteit!

WERKGROEP 'PIIPSKOFT MILDAM' LEGT DWARSVERBANDEN

“WE FERLIEDE DE ÂLDEREIN OM DE DOAR ÚT TE GEAN”

Het begon met een vraag van Plaatselijk Belang Mildam aan Caleidoscoop, de welzijnsorganisatie in Heerenveen, voor ondersteuning: hoe kun je bewonersgroepen inzetten bij het vergroten van de leefbaarheid van het dorp? Opbouwwerker Jannik Louwes, gespecialiseerd in het ondersteunen en aanjagen van bewonersinitiatieven, kwam graag meedenken. Inmiddels is er een lokale werkgroep actief: bij het wekelijkse 'piipskoft' (letterlijk korte pauze om een pijpje te roken) komen allerlei inwoners bijeen voor een kopje koffie met iets erbij en een kom soep. Tijd voor Caleidoscoop om zich terug te trekken. En tijd voor de werkgroep Mildam om te vertellen hoe het gaat.

Sies Siebenga doet de aftrap. Hij had altijd al een oogje op de sportkantine: "Dat stie oerdeis mar leech, der moatte dochs mear minsken gebrûk fan meitsje kinne." Sies zat nauwelijks in Plaatselijk Belang of hij meldde zich al aan voor een te formeren werkgroep. Als aanjager wist hij al snel Grytsje Kooistra en Nanne Kroes te werven, alle drie bezette senioren die wel in waren voor zinnvolle vrijetijdsbesteding.

LOS ZAND

Mildam heeft een fijne basisschool en de voetbalclub brengt heel wat reuring, maar het mankeert aan dwarsverbanden. In het dorp leven vooral de 'jonge ouderen' als los zand langs elkaar heen. Zo is er een levendige 60+ soos, een maandelijks koffieochtend in het gebouwtje van de Tjongerkerk en men kan de eigen duofiets - met fietsvrijwilliger! - lenen. Sinds 2020 zijn alle dorpen ook welkom bij de 'Piipskoft-woensdagen' in de sportkantine. Openbaar en elke week raak! De werkgroep Piipskoft streeft ernaar om de 'parallele werelden' bijeen te brengen. Sies, Grytsje en Nanne vertellen hoe dat lijkt te lukken.

Grytsje Kooistra was altijd al een verbindende factor. Grytsje: "Ik bin ek lid fan Doarpshep, dy't sa'n sechtich lêstich berikbere âlderen skewielt. Ús frijwilligers komme by minsken oer de flier dy't har wat minder maklik rêde kinne om te helpen by boadskippen, sikehûsbesyk, lytse putsjes, ensafuorhinne. En we ferliede harren om de doar út te gean, bygelyks nei de 60+ Soos, wer't ik ek by sit."

BEHOEFTE AAN ONTMOETING

Zo'n vast punt in de week leek haar ideaal en ook Nanne Kroes zag er wel wat in. Nanne: "Piipskoft sloeg meteen aan, maar viel helaas al snel na de start stil. Corona.

Bezoeker Piet Kramer is lovend over Piipskoft.

Door die pandemie merkte je aan de vragen op straat dat er behoefte aan ontmoetingen was. Juist voor 'oudere ouderen' dreigde een isolement."

Tussendoor kon men inderdaad weer los, maar vervolgens moesten de woensdagen voor een tweede keer worden afgelast wegens de lockdown. Sinds 16 februari is Piipskoft weer open. De dorpsbewoners, ook die van zusterdorp Katlijk, kregen een folder in de bus en meteen was het afgeladen vol!

NIETS MOET, ALLES MAG

Is het niet een zoveelste club erbij in Mildam? Sies Siebenga: "Miskien, mar dit is stabyl. It lêft omdat it eltse woansdei is.

OPROEP

De werkgroep Piipskoft roept iedereen uit Mildam en Katlijk op om – welke woensdag dan ook - van tien tot twaalf uur naar de voetbalkantine aan de Wissel te komen. Voor € 2,- heb je er koffie met iets lekkers bij, een kom soep, leuk gezelschap én je kunt er je 'ontmoetingswensen' neerleggen. Tsjoch!

Voor info: mail naar siessiebenga@hotmail.com of bel 06-20991044

De werkgroep hat wol taken, mar besikers helpe ek spontaan. De kantine wurd sa wat mear fan ús, elk wit hoe it wurket. Dan rôp der ien dat er om de wike it sop wol fersoargje woe. Hearlik, dochs?"

Behalve stabiel is Piipskoft ook laagdrempelig. Je bent welkom en hoeft je niet aan of af te melden. Maar zodra het initiatief meer vaste grond heeft, wil de werkgroep meer.

Sies: "We hawwe al ris in trûbadoer hân, Jaap Louwes, en dat sloech tige oan. Soks mei wol mear." Maar dan ontstaat er discussie. Dan 'moeten' de bezoekers ineens weer wat en dat was niet de bedoeling. De kracht is immers dat er niets hoeft. Maar Sies blijft aanjagen, hij zit vol ideeën. Je zou meer met de school kunnen, vindt hij, zoals met Sint Maarten, toen de onderbouw met lampionnen langskwam. Trouwens, bezoekers brengen zelf ook ideeën in. De vrouw die keyboard wil spelen en iemand die het liedboek 'Fryslân sjongt' dan wil meenemen.

BUS- OF BOOTTRIPJE

De leukste plannen buitelen inmiddels over elkaar heen: bedrijvenbezoek voorleggen, verhalenvertellers regelen, de conciërge van de Tjongerschool vragen. Tot iemand opmerkt dat een samenwerking met de 60 Soos misschien handig kan zijn. De Soos organiseert - tenminste vóór de corona toesloeg - jaarlijks als seizoensafsluiting al een bus- dan wel bootreis. Punt. Zelfde doelgroep. Punt. Tja, duidelijk is dat de werkgroep weer moet vergaderen. En nóg duidelijker is dat bezoekers zich moeten laten horen, volgens de werkgroep Piipskoft Mildam.

Wergroepleden Grytsje, Nanne en Sies, geflankeerd door enkele vaste klanten.

Aanjager Sies Siebenga.

caleidoscoopheerenveen.nl

PIETER JISSEL, JONGERENWERKER

ECHT CONTACT MAKEN

Een goed gesprek met een jongere in jongeren centrum Casa, een luisterend oor bieden aan een jongere die het moeilijk heeft op school, of met een groepje jongeren praten over voetbal op een veldje in de buurt. Als jongerenwerker maak je contact op vele manieren.

Al ruim vijf jaar werk ik met veel plezier als jongerenwerker bij welzijnsorganisatie Caleidoscoop. Voor mij staat in mijn werk 'gelijkwaardigheid' centraal. Er wordt in de maatschappij, thuis en op school al zoveel van jongeren verwacht. Samen met mijn collega's probeer ik juist niets van hen te verwachten, maar hen te ondersteunen in dat wat ze willen. Bij ons kunnen ze zichzelf ontdekken, talenten ontwikkelen en mogen ze fouten maken en daarvan leren. Zij komen andere jongeren tegen, werken samen en zetten zich in voor elkaar en de maatschappij. Wat deze jongerenparticipatie zo interessant maakt, is dat iedereen mee kan doen, zolang het maar op maat is.

Ik ben preventief werkzaam in de wijken De Greiden, De Heide en Nijehaske. Ik ben te vinden in jongeren centrum Casa en op het Aeres college. Daarnaast tref ik jongeren zowel op straat als in de online leefwereld. Wat het werken met jongeren voor mij zo leuk maakt, is de veelzijdigheid; voor mij is geen dag hetzelfde. Iedere jongere is uniek; elk gesprek is ook weer anders. Sommige jongeren zitten met een probleem en zoeken ons op voor advies. Andere jongeren hebben een ambitie of een idee en komen bij ons voor de ondersteuning om dit te realiseren.

Door de ambulante rondes op straat, ben ik voor veel jongeren een bekend gezicht geworden. De manier van contact maken is informeel en laagdrempelig, waardoor de jongeren bij ons een veilige plek vinden om allerlei onderwerpen te bespreken. Door het opbouwen en versterken van het wederzijdse vertrouwen leren we elkaar echt kennen. Daardoor kunnen we problemen vaak een stap voor blijven. Daarbij is het voor mij vooral belangrijk dat er sprake is van oprechte betrokkenheid in het contact. Door op een gelijkwaardige manier met elkaar om te gaan creëer je echt contact waardoor eenieder zich gezien en welkom voelt.

RUBEN NEEF (17), DE MAN ACHTER CASA A LA PLAYA

“HIER ZIJN WE GELIJKWAARDIG, ONGEACHT LEEFTIJD OF FUNCTIE”

Ruben Neef kwam op zijn veertiende jongeren centrum Casa aan het Geerts Willigenplein in het centrum van Heerenveen binnenwaaien. Nu is hij zeventien en één van de drijvende krachten in het centrum. Een volleerd gastheer, een horecaman in spe, als u het ons vraagt. Komende zomer hoopt hij weer 'Casa a la playa' te kunnen runnen, samen met andere vrijwilligers van het jongeren centrum.

Ruben Neef is zeer actief en bezet, dus Pieter Jissel, jongerenwerker bij welzijnsorganisatie Caleidoscoop, regelt de ontmoeting in jongeren centrum Casa. De muziek knalt uit de boxen, terwijl jongeren onverstoort in de kleurenflinker van het discolicht biljarten. Ruben staat achter de bar, duidelijk in zijn element. “Wat voor drankje mag ik aanbieden?” Wow, een echte gastheer, en dat in een jongeren centrum. De club ligt goed in de buurt, weet Ruben. Er zijn wel pogingen geweest voor leuke rondleidingen en ontmoetingen met alle burens, maar steeds gooide corona roet in het eten.

CONTACT MET LEEFTIJDGENOTEN IS ESSENTIEEL

De afgelopen jaren waren, juist voor jongeren, moeizaam. Van hen werd solidariteit met ouderen verwacht tijdens de coronapandemie; ze moesten digitaal onderwijs volgen en konden alleen via sociale media contact onderhouden met leeftijdgenoten.

Jongerenwerker Pieter Jissel vertelt: “Caleidoscoop werkt preventief en overlegt met betrokkenen over wat ze nodig hebben. Voor jongeren is contact met leeftijdgenoten essentieel in de ontwikkeling; groepsprocessen zijn op die leeftijd belangrijker dan ooit. Ze waren uiteraard solidair met ouderen en kwetsbaren, maar hun eigen ontwikkeling kwam onder druk te staan. Ze hebben veel moeten missen, wat kan leiden tot een gevoel van eenzaamheid. Dan liggen depressieve gevoelens en verveling op de loer en een gebrek aan zingeving. Toen hebben we samen met hen en de gemeente, horeca en politie iets bedacht, waarbij ze iets konden betekenen. Het werd een win-win-idee.”

CASA A LA PLAYA

Ruben zag dat ‘win-win idee’ meteen zitten: “Wij mochten in 2020 van de gemeente dat hokje op het strand van recreatiegebied De Heide runnen en die zomer was het prachtig weer.” Met gemeentegeld gaven Casa-vrijwilligers de kiosk een verfbeurt en doopten het ‘Casa a la playa’, huis aan het strand. Ze regelden een parasol, bloembakken en vrolijke kussens, alles zelf bedacht. Daarna gingen ze los. In alle opzichten. De verkoop van ijs en fris vanuit de kiosk liep meteen storm en veel jongeren kwamen er voetballen en zwemmen, met heuse watergevechten.

Maar ook senioren en jonge gezinnen vierden vakantie ‘om de hoek’. Toen de beoogde kraampjes uitbleven, mochten de Casa-vrijwilligers naast ijs en fris ook chips verkopen. Ruben: “Dat jaar was bizar druk! Zoiets moet je professioneel aanpakken, vind ik, dus ik was er dagelijks. Ja, voor de verkoop en de ontmoetingen. Maar ook voorraden aanvullen, afval opruimen, toezicht houden en zo.”

BUIKSCHUIFKAMPIOENSCHAP

In 2021 was het niet zulk zonnig weer, dus ook minder druk, maar als het de komende zomer weer warm wordt, en de gemeente de

Ruben was in 2020 dagelijks in de kiosk op De Heide te vinden.

jongeren de kiosk weer gunt, dan heeft Ruben wel ideeën. “Dan zou ik iets nieuws willen. Ook alcoholvrije cocktails en smoothies verkopen. En toernooitjes organiseren, zoals tobbedansen en buikschuiven.” De kampioen is degene, die het snelst de bel heeft bereikt, wat alleen kan door in een zelfgemaakt vehikel van een glijbaan het water in te roetsen, dan wel op je buik over een ingezepte opblaasbaan glijden.

GELIJKWAARDIG

Uit een beroepskeuzetest bleek ooit dat ondernemen en economie wel wat voor Ruben was, al scoorde horeca ook hoog. Bij Casa staan de doelen die hij wil halen in de vrijwilligersmap, en eens per jaar is er een gesprek met het jongerenwerk: ‘Hoe staat het met je leerdoelen?’ Ruben coördineert van alles bij het jongeren centrum, dat ook contacten onderhoudt met de horeca. Hij is blij met wat Casa hem bracht: “Hier bespreek

je alles, je stelt de huisregels in overleg op, je mag alles zelf uitvinden, daar leer je van. Je spreekt elkaar aan op wat je doet - ook de jongerenwerkers - als de zaal niet is opgevoerd of als iemand met eigen drinken binnenkomt en zo. Hier zijn we gelijkwaardig, ongeacht leeftijd of functie. Overal maken volwassenen de dienst uit, bij Casa kom je op basis van argumenten op één lijn.”

Ruben achter de tap

“IK GEEF EEN BARTRAINING EN EEN SCHOLING ‘OMGANG MET GASTEN’”

VROEGERE LEERKRACHTEN BEDIENEN

Ruben werkt nu ook bij de lokale horeca. Hij had al een opleiding bij ROC Friese Poort gekozen die daarbij past: gastheerschap. Er moet wel een docent in hem schuilen, want Ruben helpt bij het inwerken van nieuwkomers. “Ik geef hen een bartraining en een scholing ‘Omgang met gasten’. Dan leren ze met een vol blad op de hand lopen. Ik heb stressballetjes doormidden geknipt en als je die in het holle kommetje van je hand legt, kun je beter met een dienblad balanceren. Daar moeten ze mee leren lopen, eerst met één glas, dan twee, tot een vol blad aan toe.”

Ruben obert intussen ook volop bij eetcafé De Buurman Bar & Grill. Eens kwam een stel vroegere docenten daar op zijn pad, vertelt hij.

“Ik kwam vriendelijk naar hun tafel om te vragen wat ze wisten. Ze keken verrast, dat was lachen, hoor! Later zeiden ze dat ik best veranderd was. Dat klopt! Ik ga voor de praktijk. En gelijkwaardigheid, want zo ontdek je wie je bent en wat je kan.”

Wiggele Talen, opbouwwerker

caleidoscoopheerenveen.nl

VERBINDING IN DE WIJK

Als opbouwwerker vervul ik een sleutelrol tussen bewoners, organisaties en de gemeente Heerenveen. De gebieden waar ik mijn werk doe zijn Akkrum, Nes, Aldeboarn, Heerenveen-Midden en De Akkers.

Tijdens mijn werk probeer ik zo veel mogelijk zichtbaar te zijn voor de inwoners, om zo vragen op te halen en inwoners te begeleiden bij het oplossen van hun vragen of het behalen van hun doelen. Wat hier voor mij centraal bij staat is een goede leefbaarheid en verbinding in de wijk.

We zijn als opbouwwerkers altijd bezig met het verbeteren van de leefbaarheid, op veel verschillende manieren. Zo hebben we bijvoorbeeld ondersteuning geboden bij het organiseren van het maandelijks koffiemoment in kringloopwinkel De Ynbring. Ik vind dit een geweldig initiatief, omdat het aansluiten heel erg laagdrempelig is. We merken dat er mensen op af komen die zich niet snel zouden aansluiten bij bijvoorbeeld een vereniging of clubje, maar wel naar ons koffiemoment komen. We zien dat sommige mensen wat voorzichtig zijn en eerst een rondje door de winkel lopen, en

later toch aansluiten voor een kopje koffie en een gezellig gesprek. Ik denk dat de Ynbringwinkel zo'n prettige omgeving is omdat het wordt gerund door mensen uit het dorp en iedereen mee mag doen.

Doarpskeamer

Een ander initiatief waar ik veel verbinding zie ontstaan is in de Doarpskeamer in Akkrum. In de Doarpskeamer is een groep mensen actief die zich ontzettend inzetten voor leefbaarheid in hun omgeving. Maar ook zetten ze zich in voor leefbaarheid van mensen die niet uit Akkrum komen. Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne besloten de vrijwilligers al snel om opvang te verzorgen voor acht Oekraïense gezinnen. Ik werk eens in de twee weken in de Doarpskeamer en heb met veel trots gezien hoe hier altijd mensen worden geholpen. Het is mooi om te zien hoe steeds de verbinding wordt opgezocht en de leefbaarheid wordt verbeterd vanuit inwoners zelf.

GROOT
HEERENVEEN
JUN 22

“EARTIIDS WIE DE LJIP MYN FAVORYT, MAR WY TINKE TSJINTWURDICH FOARAL YN TERMEN FAN SKRIEZEN”

aan mee in Skriezekrite Idzegea. Allemaal werken ze met dezelfde app, zodat ze samen goed kunnen bijhouden waar gebroed wordt en hoeveel kuikens er uiteindelijk opgroeien.

Een andere noviteit in de weidevogelwereld is het gebruik van de drone. Zo heeft Siebe Walinga van de Fûgelwacht Aldegea, Idzegea en Sânfurd een drone met warmtecamera tot zijn beschikking om weidevogels tot op de meter nauwkeurig te lokaliseren zodat de vogel-nesten en de jongen nóg beter kunnen worden gevonden en beschermd.

VEELVRAATJES

“Wistst do dat dy lytse skriezepiken wol 5.000 oant 10.000 ynsekten op in dei ite?”, vraagt Sytse mij. Nee, ik had echt geen weet van de enorme honger van die tere kuikentjes, maar ineens begrijp ik het belang van voedselrijke weilanden. Een hoog waterpeil en een kruidrijke vegetatie zijn vereisten om insecten te lokken en om daarmee jonge vogeltjes een kans te geven. Deze polder bij Gaastmeer moet als een all-inclusive restaurant voor de kleine veelvraatjes zijn. Maar ook voor volwassen vogels is een natte, zachte bodem van groot belang, want zij moeten immers met hun snabel in de bodem op zoek naar diertjes zoals regenwormen.

Sytse showt mij een pompinstallatie die draait op vier zonnepaneeltjes die ervoor zorgt dat het water uit de sloot in de greppels terecht komt. En Sytse zorgt er als ‘chef waterpeil’ voor dat het hier allemaal op rolletjes loopt. Hier een schuifje omhoog, daar een slangetje uitrollen en verderop een greppeltje afsluiten. Alles gebeurt uiteraard onder auspiciën van Wetterskip Fryslân; er is namelijk een vergunning nodig om in dit gebied af te wijken van het geldende peilbesluit.

ERSTE KIEVIETSKUIKENS

Zo net na de paasdagen is het extra speciaal dat we vandaag zowat live de eerste kuikentjes uit hun kievietse zien krui-pen. Moeder en vader kievit maken ons goed duidelijk dat we op afstand moeten blijven, dus we doen voorzichtig aan. Sytse heeft inmiddels een zesde zintuig voor weidevogels ontwikkeld en ziet het nest binnen luttele seconden liggen. Het duurt even voordat ik het ook zie, want ik let vooral op waar ik mijn voeten plaats. In een kuiltje in het gras zit een klein grijs gevlekt bolletje, met een verenkled dat nog nat is en poten die op wormen lijken. Er zitten ook al twee droge kuikentjes in het nest en het vierde ei van het ‘broedsje’ zal weldra openbarsten. Gelukkig is het vandaag zonnig en een graad of achttien; een perfecte dag om uit je ei te komen. Een mooie dag voor Sytse; zijn eerste nestje is uitgekomen! En zeker ook een mooie dag voor mij want het was alweer een poos geleden dat ik weidevogeltjes van zo dichtbij zag.

BEVLOGEN MENSEN

Op de terugweg langs velden met zuring, pinksterbloemen en paardenbloemen, valt nog eens op wat een verscheidenheid aan vogels het hier is. Naast de weidevogels weten ook verschillende soorten eenden en ganzen de Lange Hoek/Fiskersbuorren te vinden, prachtig om te zien en te horen.

Vandaag hebben we het niet gehad over allerlei vijanden die het leven van de weidevogels zuur maken - ook in Gaastmeer en omstreken zijn natuurlijk genoeg mensen, steenmarters, roofvogels en katten te vinden - maar we hebben gepraat over alle goede initiatieven die er zijn om de weidevogelpopulaties te laten groeien en ik heb er vertrouwen in dat bevlogene mensen zoals Sytse Terpstra vele anderen aanstekend met hun passie zodat weidevogels kunnen genieten van hun vrijheid.

caleidoscoopheerenveen.nl

GEERTJE WIJNJA, JONGERENWERK & COACHING

STAGIAIRES VORMEN DE TOEKOMST VAN HET WELZIJNSWERK

Bij Caleidoscoop lopen gemiddeld vijftien studenten stage, variërend van hbo- tot mbo-studenten. Het merendeel van hen is zo'n drie dagen per week actief, waarbij ze eigen projecten uitvoeren met ondersteuning van collega's.

De begeleiding van al dat jong potentieel is ontzettend dynamisch. Iedere student heeft zijn eigen leervragen en -doelen, en beschikt over andere kwaliteiten. We proberen bij Caleidoscoop altijd de balans te vinden tussen die persoonlijke factoren en de vragen uit het werkveld. Ook hier geldt voor ons dat alles draait om verbinding.

CONTACT MAKEN

Ik vind het altijd bijzonder om te zien hoe studenten met verschillende achtergronden bij ons binnenkomen. Veel van hen bekijken de werkzaamheden vanuit een pedagogisch perspectief. Ze komen binnen als hulpverlener en willen dan ook hulp verlenen. Binnen het welzijnswerk gaat het alleen veel vaker om contact ma-

ken, om van daaruit de relatie uit te bouwen en iemand te kunnen helpen.

PRIKKELENDE VRAGEN

Die ervaring van dichtbij meemaken is voor studenten een ontzettend waardevolle ervaring. Voor onszelf ook, overigens. Deze nieuwe generatie welzijnswerkers bekijkt sommige zaken vanuit een heel ander perspectief. Ze komen vaak met verrassende en prikkelende vragen. Daar leren wij zelf ook weer van. Zo zie je maar, je bent nooit te oud om te leren.

SKRIEZEKRITE IDZEGA

Graspieper
(*Anthus pratensis*)

Friese naam: Pijlpijrk
Broedperiode: Eind maart tot in augustus
Broedduur: 13 dagen

Tureluur
(*Tringa totanus*)

Friese naam: Tjirk
Broedperiode: Half april tot juni
Broedduur: 22 – 25 dagen

Scholekster
(*Haematopus ostralegus*)

Friese naam: Strânljip
Broedperiode: Half april tot juli
Broedduur: 25 – 27 dagen

JONGERENCENTRUM CASA IN HEERENVEEN ALS LEERBEDRIJF

GERMER DE BOER GAAT 'VOOR HET ECHIE'

In een leerbedrijf gaat het 'voor het echie': de praktijk bepaalt het leerproces van de student en de leeruitkomsten van dit proces. In zijn huidige leerbedrijf kan student Germer de Boer, derdejaars student sociaal werk aan het Friesland College in Leeuwarden, helemaal zijn creativiteit kwijt. Docent Elske ervaart de voordelen van het wekelijks ter plekke aanwezig zijn. Zo kunnen werk en school meer in elkaar overlopen. GrootHeerenveen nam een kijkje achter de schermen bij 'het echie' van Germer.

Germer de Boer achter de bar van jongerencentrum Casa. Docente Elske komt kijken hoe het Germer vergaat.

Elk jaar lopen studenten stage, in het derde jaar zo'n twintig uur per week. Dit jaar doet Germer de Boer dat bij Casa, het jongerencentrum van Caleidoscoop in Heerenveen. Elske is docent omgangskunde, ze geeft onder andere les in ontwikkelingspsychologie en gesprekstechnieken. Daarnaast coacht ze studenten in hun persoonlijke ontwikkeling.

iets doen voor een ander

Op zijn vorige stage ontdekte Germer dat hij het leuk vindt om met jongeren te werken. Via een klasgenoot kwam hij op het spoor van Caleidoscoop. "Eerst was ik nog wat zoekende binnen de organisatie. Ik heb toen alles meegepakt: het jongerencentrum; samen met een collega met de fiets de straat op; meedoen met een sportuurtje in Jubbega; ambulante werk. Inmiddels heb ik vaste projecten." Eén van die vaste projecten is Maatschappelijke Diensttijd (MDT), een project waarbij jongeren iets doen voor een ander en ondertussen zichzelf ontwikkelen. "Wij als jongerenwerkers ondersteunen hen daarin", vertelt Germer.

KOKEN IN PLAATS VAN EEN PIZZA

Hij vindt het leuk om te koken en lekker te eten. En hij weet ook dat veel jongeren het lastig vinden om voor zichzelf te koken zodra ze uit huis gaan. Dan komt het al gauw uit op een pizza. Daarom besloot Germer een kookavond te organiseren. Het resulteerde in een hartige taart met kip, groenten en zelfs kersen, die verdeeld werd over twee porties: eentje voor de groepsleden en eentje om uit te delen. "Aan opa of oma, een vriend of vriendin; op die manier nodigen we jongeren uit na te denken."

Ondersteunen en motiveren van jongeren gaat eigenlijk onbewust, merkt Germer. "Maar presentie, er gewoon zijn voor de jongere, doet heel veel." Elske concludeert: "Door te zorgen dat jongeren zich gehoord en gezien voelen, help je hen stappen te zetten."

JEZELF TEGEN KOMEN

Germer voelt zich als een vis in het water bij jongerencentrum Casa. "Vorig jaar was het heel anders, moest alles strikt volgens planning en schema. Nu heb ik veel meer vrijheid, kan ik zelf inplannen en mijn creatieve mindset gebruiken." De vrijheid die hij ervaart was reden voor Germer een onderzoekje te doen onder stagiaires hoe ze

Germer voelt zich als een vis in het water bij het jongerencentrum.

"DOOR TE ZORGEN DAT JONGEREN ZICH GEHOORD EN GEZIEN VOELEN, HELP JE HEN STAPPEN TE ZETTEN"

op hun werkplek omgaan met vrijheid. "Je hebt stagiaires die het direct fijn vinden en anderen die eerst moeite hebben om hun draai te vinden, maar die het wél lukt, en weer anderen die het niet trekken."

Elske: "Dan gaat het over persoonlijke ontwikkeling, je komt jezelf tegen. Het is iets waar veel studenten tegenaan lopen en waar mijn rol van coach langskomt. Je ziet dat een student worstelt; wat ga je dan doen? Het is niet fijn, maar soms wél goed voor je ontwikkeling. Als je dat op dit moment niet ziet, is dat vervelend. Dan komt het er op aan een student aan boord te houden. Vragen. Wat is het waar je tegenaan loopt? En wat is jouw aandeel daarin? Studenten laten reflecteren op zichzelf. Het is gemakkelijk om te zeggen: 'Het ligt aan school, aan de organisatie, aan alles'. Maar zo werkt het niet in het leven."

INITIATIEVEN VANUIT JONGEREN ZELF

Dit is het eerste jaar dat in Heerenveen praktijkgestuurd leren toegepast wordt. Elske: "Dat willen we graag verder uitbreiden, maar door corona hebben we veel van de doelen die we ons gesteld hadden, niet kunnen realiseren." Ondanks dat merkt

Elske, die elke maandag aanwezig is bij Caleidoscoop, wat de meerwaarde is van meer in het werkveld zijn. "Ik kom doelgroepen tegen, ik ontmoet collega's van Germer. Zo kunnen werk en school meer in elkaar overlopen. Ik zie wat een student leert in de organisatie: bijvoorbeeld omgaan met mensen met autisme. Ik hoor hier dat Caleidoscoop het belangrijk vindt, dat ideeën en initiatieven vanuit jongeren zelf komen. Dat betekent dat je als student moet leren 'op je handen te zitten'." Bij de ene student gaat het leerproces in kleine stappen en bij de andere in grote, weet Elske. "Germer zat twee jaar geleden verlegen achter in de klas en heeft zich sindsdien enorm ontplooid. Dat is de waarde van een leerbedrijf zoals dit: zie maar, ontdek maar."

EEN SCHOOL BOUWEN IN AFRIKA

Germer kan zijn professionele groei alleen maar beamen. Hij heeft net zijn laatste examens afgerond en gaat door naar hbo social work. Maar eerst gaat hij deze zomer drie weken naar Afrika. "Ik vind het heel belangrijk je in te zetten voor andere mensen. We gaan daar met World Servants een school bouwen

Ook daar zal hij vast en zeker het nodige ontdekken en leren.

GROOT
HEERENVEEN

JUL 22

SUBSIDIE Sponsoractie voor de Zomerspelweek in Oranjewoud!

“Een prachtig evenement voor kinderen vanaf 6 jaar. Jij komt toch ook op 15, 16, 17 en 18 augustus!”

De dagen in de Zomerspelweek zijn de leukste dagen in de zomervakantie voor menig kind! In de bossen van Oranjewoud worden hutten gebouwd, spelletjes gespeeld, speurtochten gelopen en voor de oudere groepen is er een spannende spokentocht. Menig kind kijkt ernaar uit om in de zomervakantie naar de Zomerspelweek in Scoutinghiem Oranjewoud te gaan.

Want wat is nu fijner om samen met je vriendjes en vriendinnetjes je eigen hut te bouwen, met hamers te slaan, te klimmen en te klauteren, vies te worden, keiharde muziek te maken, te dansen, spelletjes te doen, je gezicht en je kleding te beschilderen, ijsjes en taartjes te eten, zonder dat je ouders er iets van zeggen. Voor elk kind een droom om naar uit te kijken!

De week wordt in leeftijd als volgt opgedeeld:

- 15 & 16 augustus voor de kinderen uit groep 3/4
- 17 & 18 augustus voor de kinderen uit groep 5/6 & 7/8

Om dit prachtige project te ondersteunen heeft GrootHeerenveen een actie opgezet waarbij Heerenveense ondernemers een bijdrage doen om tegemoet te komen in de aanschaf van spelmaterialia.

Kom ook en meld je aan:
www.zomerspelweek.nl

Heb je zelf nog tijd of ken je iemand die het leuk lijkt om te helpen tijdens de Zomerspelweek, meld je dan aan als vrijwilliger via:
www.zomerspelweek.nl/vrijwilligers

EZOND & FIT

“HEEL FIJN OM IETS WEG TE GEVEN”

ONDERNEMERS BEDANKEN VRIJWILLIGERS MET EEN PRESENTJE

ALEX KRUIJER • ROYAL SMILDE

REMCO VOLBEDA
VOLBEDA FLOWERFARM

ESTHER RENS (L) - ETOS HEERENVEEN,
MET 'BUUF' KIRSTY HAISMA

Vrijwilligers zijn onmisbaar. De gemeente Heerenveen roemt de vrijwilligers voor hun inzet, is trots op deze groep en stelt zelfs dat de gemeente zo mooi niet zou zijn zonder de inzet van vrijwilligers. Om deze vrijwilligers te bedanken is er een waarderingpagina online waarop giften van ondernemers te vinden zijn waarmee wordt bedankt voor de inzet en enthousiasme. GrootHeerenveen laat enkele ondernemers aan het woord over hun waardering voor vrijwilligers.

VERGROEID MET DE OMGEVING

Alex Kruijer, algemeen directeur Bakery van Royal Smilde: “Royal Smilde is verbonden aan Heerenveen, al 160 jaar. En daardoor vergroeid met de omgeving. Intussen zijn er zeven vestigingen in Nederland, maar het hoofdkantoor staat in Heerenveen. We geven banketstaven aan de vrijwilligers omdat het heel fijn is om iets weg te geven. Wij zijn een familiebedrijf en weten hoe belangrijk het is om mensen met hart voor de zaak voor je te winnen. Maar wij betalen ze nog. Er zijn heel veel mensen die dat belangeloos doen en dat vinden wij belangrijk. Ik heb zelf nog gewerkt met de oude heer Smilde. Hij heeft het bedrijf na de oorlog groot gemaakt en heeft altijd zijn personeel belangrijk gevonden.”

EERST PREEK AFLUISTEREN

Ter illustratie vertelt Kruijer de anekdote dat de oude heer Smilde een keer in de kerk zat en er iemand hem vertelde dat zijn bedrijf in brand stond. “Smilde informeerde hoe het met het personeel was en toen hem werd verteld dat die allemaal veilig buiten stonden, sprak hij: ‘Dan luister ik eerst de preek even af’. Dat omkijken naar elkaar is gegroeid. Dat is in een familiebedrijf misschien wat meer ontwikkeld dan bij een beursgenoteerd bedrijf. Vandaar dat wij het niet meer dan vanzelfsprekend vinden om vrijwilligers

te steunen. Dat doen we niet alleen in Heerenveen, maar overal waar we vestigingen hebben. Het past bij ons, maar alleen lokaal. Landelijk doen we niets.”

STEENTJE BIJDAGEN

Als eigenaar van Tuincentrum Volbeda Flowerfarm en van Volbeda Stationsbloemenwinkel is Remco Volbeda op zijn zachtst gezegd nogal druk. “Ik zou het wel willen, maar ik heb geen tijd voor vrijwilligerswerk. Daarom ondersteun ik het van harte en lever ik graag bloemen aan Caleidoscoop. Zo kan ik ook mijn steentje bijdragen. Vrijwilligers doen goed werk voor de samenleving. Een bloemetje maakt je blij. We moeten er voor zorgen dat we allemaal minstens 85 jaar worden en het leven zo plezierig mogelijk verloopt. Vrijwilligers spelen daar een belangrijke rol in.”

GROOT HART

Volbeda heeft een groot hart. Nooit kloppen verenigingen en organisaties tevergeefs bij hem aan. Jarenlang stond hij bij de finish van de avondvierdaagse en overhandigde hij aan elke deelnemer een bloemetje. Ruim tweeduizend in getal. “Als je iedereen een bloemetje geeft, wordt er niemand vergeten. Want het is niet leuk dat het ene kind wel en het andere kind niet een bloemetje krijgt.”

KOESTEREN

“Vrijwilligers doen goed werk. Voor veel instanties zijn ze onmisbaar. Graag willen we deze mensen op deze manier bedanken voor het goed werk dat ze leveren”, zegt Esther Rens, eigenaresse van de Etoswinkel in Heerenveen. Haar dochter Kirsty Haisma runt Mode en Lifestyle-winkel De Buuf. Inderdaad, naast de Etos. Esther: “Vrijwilligers zijn voor veel instellingen en organisaties belangrijk, omdat ze anders de boel niet meer rond kunnen brengen. Vrijwilligers moeten we koesteren. Als wij dan als ondernemer in de vorm van een attentie een klein steentje bij kunnen dragen, doen we dat graag.”

ONBETAALBAAR

En dat doet Esther Rens zonder commerciële bijbedoelingen. “Ik doe dat vanuit mezelf en niet om reclame te maken voor het bedrijf. Vriendinnen doen ook vrijwilligerswerk en ik hoop dat ook te gaan doen als ik straks met pensioen ben. Het is dankbaar werk, je krijgt er veel voor terug. Dat is onbetaalbaar. En ik denk dat het ook voor jezelf belangrijk is. Als je altijd veel uren hebt gemaakt en opeens stopt, wordt het gat wel heel groot. Je mist je sociale contacten, dus het werkt naar twee kanten.”

caleidoscoopheerenveen.nl

LINDA VAN DE POLL, VRIJWILLIGERS SERVICE PUNT

AAN WIE DENK JE, ALS JE AAN VRIJWILLIGERSWERK DENKT?

Ervaren vrijwilligers in het algemeen wel de waardering die ze verdienen? Soms word ik overvallen door die gedachte. Als welzijnsorganisatie beheren wij het Vrijwilligers Service Punt (VSP) in de gemeente Heerenveen. Maar de meeste vrijwilligers staan niet bij ons ingeschreven. Ze zijn de onzichtbare bouwstenen van de samenleving.

Heb ik de chauffeur eigenlijk wel bedankt?

Hij rijdt de Vrijwilligers Service Punt-auto en zorgt ervoor dat de dementerende dame vanochtend op tijd in het ziekenhuis in de juiste wachtkamer zit. En hoe zit het met de vrouw die wel eens een boodschap doet voor een zieke buur, de man die meehelpt om een dorpsfeest te organiseren, de ouder die kantine-diensten draait op de sportclub van een kind, de buurtgenoot die wel eens helpt in de tuin?

VRIJWILLIGER IS BELANGRIJK

Soms heeft een vrijwilliger zelf niet eens in de gaten hoe belangrijk zijn bijdrage is. Zo vertelde een bewoonster van een verzorgingstehuis: "Ik voelde eindelijk de regendruppels weer op mijn huid." Ze was op stap geweest met een vrijwilligster. Voor het eerst sinds lange tijd blijkbaar, want het was heel lang geleden dat ze regen had gevoeld.

BARDIENST IN JONGERENCENTRUM

Er zijn ook genoeg jongeren die zich belangeloos inzetten voor hun omgeving. Een jongeman vertelde mij onlangs dat hij zijn tijd nuttig wilde besteden. Hij draait vrijwillig bardiensten in het jongerencentrum en maakt het daarmee mogelijk dat andere jongeren een mooie stapavond beleven. Daar smelt mijn hart van.

HEERENVEEN BEDANKT

Met Caleidoscoop willen we onze vrijwilligers uit de gemeente een blijk van waardering geven. Samen met gemeente Heerenveen maakt Caleidoscoop deel uit van de werkgroep voor de vrijwilligersprijs. Op de website www.heerenveenbedankt.nl kan iedere vrijwilliger uit de gemeente Heerenveen een presentje uitzoeken. Bedankt voor jullie inzet!

FUNCTIONEEL VOETBALUURTJE IN JUBBEGA

“SY KOMME SELS NEI ÚS TA”

“Bin jimme der freed?” Het is een vraag die buurtsportcoach Mark Stobbe wekelijks krijgt. Jongeren in Jubbega komen dan een balletje trappen in de gymzaal van MFC De Kompenije. Behalve Stobbe zelf doen jongerenwerkers Arne Mast en Tim Weidenaar mee. Hen gaat het meer om de gesprekken erna. Dan komt immers van alles aan de orde.

De jongerenwerkers van Caleidoscoop Welzijnswerk zijn waar jongeren te vinden zijn: op hangplekken of op straat. Ook in Jubbega zijn ze laagdrempelig beschikbaar. Ze zijn geen hulpverleners, maar laten zich leiden door de behoeften van de jongeren zelf. Daarom bieden Mast en Weidenaar geen activiteiten aan. Ze zijn blij met buurtsportcoach Stobbe en diens vaste sportuurtje op vrijdagmiddag in Jubbega. Als trio zijn ze uitstekend op elkaar ingespeeld.

VANDALISME KOP INDRUKKEN

Mark Stobbe (29) heeft een goeie band met beide jongerenwerkers - en de doelgroep - opgebouwd. Hij heeft meer in petto. “We hawwe in breed sportaanbod, mar yn Jobbegea stiet sealfuotbal mei stip op ien. Der komt by it sporten safolle positive enerzjy frij.” Daar gaat het hem om. “Ik haw it CLOS en de ALO (sportopleiding, red.) dien en sjoch sport as middel nei in sûne ûntwikkeling. Wy dekke mei tsien buurtsportcoaches yn ús gemeente it hiele basisûnderwiis. Ik haw dêrneist ‘het sociaal domein’ yn myn pakket, lykas dizze freedtemideis yn Jobbegea.” Het sportuur treft doel. Samen een balletje trappen heeft het op de loer liggende vandalisme in het dorp de kop kunnen indrukken en werkt preventief.

ANIMO GROOT, DEELNAME WISSELEND

Tim Weidenaar (32) is blij met dit uurtje: “Wy besykje fanút Caleidoscoop kontakt te lizzen mei de jongerein. Troch Mark is hjir in fêst momint, dan komme wy nei Jobbegea. No ja, fêst momint... der binne elke kear jonges dy’t Mark of ús belje as we wol komme. Hooplik komt der nochris in tiid dat se der op fertrouwe doarre dat we der gewoan elke wike binne.” De animo is groot, de deelname wisselend. Het is vrijdags afwachten wie komen. De ene keer schuiven jongeren uit groep acht aan als de school net uitgaat en zijn ze met vijftien - met moeders als publiek. En heel soms komt niemand opdagen. Mast (42): “Mar goed, sy komme sels nei ús ta.”

Half juli is het wachten geblazen. Tim Weidenaar belt met enkele jongeren of ze zin hebben om te komen. In dit MFC lopen allerlei mensen in en uit en uiteindelijk komt een groepje jongens op de mannen af, één met zijn knie ingezwachteld. Fokke (15) legt maar al te graag de toedracht uit: “By

LINKS: Voor Fokke, Iede en Patrick helpt voetballen tegen de verveling. BOVEN: Iede aan de bal bereidt een loeiervoor, Fokke (rechts) holt naar het andere doel

it motorcrossen kaem in motor rjocht it publyk yn. Patrick stie dêr en fleach wol in meter de lucht yn, prachtich gesicht.” Waarop Arne Mast bezorgd uitroept: “Bliid datst der bist jonge, hiest wol dea wêze kind.”

“HEE VRIEND, DOCHST MEI?”

Dan gaan ze naar de gymzaal, waar de vloer nog is bekleed sinds de eindmusical van school weken ervoor. Mark en Arne stapelen schuimrubber staven, die het doel vormen en maken elk een team. “Wy bin’ observatoren,” roept Arne Mast, die op de bank bij Maaïke gaat zitten. Hij is de strenge scheidsrechter, voor voetballers dan. Voor de jongens is hij een-van-hen. In gespierde taal hijt hij ze op: “Kom op Iede, hannen út de búse, verdikke! Fokke, achterút! Dekke man,

dekke!” Iede (16) schopt loeiervoor de zaal door en Fokke dribbelt en veegt, geknield op de vloer, uitdagend een bal in. Kopbal: 2-1!

SUBTIELE TRUCJES

Arne Mast op de bank lijkt precies te weten wie hij hoe moet activeren. Eer knul in de deuropening (“Hee vriend, dochst mei?”) wil niet, maar wordt bij zijn oversteek naar de bank door Stobbe en Weidenaar het spel ingetrokken. Hij ontpopt zich tot prima keeper. De volwassenen spelen minstens zo fanaatiek als de jongens, maar gunnen hen via subtiele trucjes de bal. In gewiekte technieken doen ze niet voor elkaar onder, maar de sfeer is kameraadschappelijk. Ieder is gelijk - al vloeken de jongerenwerkers toch iets minder seksistisch dan hun doelgroep.

SLEUTELN IS VOETBALLEN 2.0

De derde helft speelt zich buiten af. Als Stobbe al weg is naar zijn volgende afspraak, zitten Weidenaar en Mast met de jongens na te praten en schuiven ook anderen aan. Het gesprek gaat over brommers en motorcrossen. Tim Weidenaar: “Se sjogge hjir nei út, mar nei twa potsjes hawwe se meast harre: nocht en dan komme de ferhalen los.”

Arne Mast vult aan: “It foel op dat dit sportoerke wol struktuer hie. Der is fanatyk fuotballe en dernei is der oer fan alles praten. Dan fleane de grapke en grollen oer tafel. Wy freegje as it sa útkomt troch hoe it op skoalle giet en wat se yn de fakânsje dogge. Sleutelje fansels, haha.”

Het voetbaluurtje blijkt functioneel, de jongens kijken ernaar uit. En ze kijken naar hun toekomst. Fokke: “VV Jubbega wol my werom ha, mar as ik sechtjin bin, gean ik lekker motorcrosse.”

caleidoscoopheerenveen.nl

TIM WEIDENAAR, JONGERENWERKER

WAT ZEGT EEN GEBAAAR? EEN HANDKUS, KNIKJE OF EEN MIDDELVINGER?

Toen ik van de week mijn nieuwe collega vertelde over soms een brutale begroeting en mijn even brutale reactie daarop, kreeg ik een verbaasde blik. Het ging niet over de communicatie tussen collega's bij Caleidoscoop, maar over jeugdculturen. Elke wijk heeft een eigen variatie op de (gebaren)taal. Hoe ontstaat een (sub)cultuur? Verveling?

VERTROUWEN

Soms krijgen wij een seintje dat er in een bepaalde wijk of buurt niet veel georganiseerd wordt voor de jeugd. Of wij eens kunnen kijken welke positieve bijdrage we kunnen leveren. Dan gaan we de straat op en proberen we contact met de jongeren ter plaatse te maken. Uitgangspunt is dat wij er voor de jongeren zijn: we praten met hen en niet over hen. Vanuit het ontstane contact bieden we ondersteuning. Voor de jongere betekent dit persoonlijke groei.

SPORTEN DOET GOED

Een zorgeloze jeugd kan ik helaas niemand garanderen. Wel bijvoorbeeld een uurtje gezellig in beweging op

vrijdagmiddag in Jubbega. In samenwerking met buurtsportcoach Mark doen we verschillende sporten. Bij de nazit bespreken we van alles, dingen die jongeren bezighouden. Doordat we er sinds een paar jaar elke vrijdag zijn, is dit een vast contactmoment waar jongeren naar uitkijken.

SUCCEJES

Zoals laatst. Voorafgaand aan het sportuur kwam een jongere naar me toe: of ik hem kon helpen om een baantje te vinden. Tuurlijk jongen! Wat heb je nodig? De jongen stapte over zijn verlegenheid heen en herkende dat er iemand is om hem te helpen. Weer een jongere geholpen.

VRIJWILLIGERS VAN DE BARONES
BIEDEN HULP BIJ REGELZAKEN

“FORMULIEREN ZIJN SOMS ONNODIG INGEWIKKELD”

In wijkgebouw De Kempenaer bevindt zich De Barones: een receptie, een wachtruimte met koffietafel en een aantal spreekkamertjes. Vroeger, dat wil zeggen voor corona, konden mensen die vragen hadden over formulieren of financiën hier gewoon binnenlopen. Nu moet er eerst een telefonische afspraak gemaakt worden. Twee van de vrijwilligers, Christa en Ferdinand, vertellen wat hier op doordeweekse dagen allemaal gebeurt.

Vrijwilligster Christa bemant de receptie. Zij maakt een afspraak voor de spreekuurhouders, die de tijd neemt om te helpen. “Soms is het best lastig om de precieze vraag te achterhalen,” vertelt Christa, “want niet iedereen spreekt goed Nederlands. Het mooiste is als mensen een brief of formulier bij zich hebben. Dan is meteen duidelijk waar het over gaat.”

BIJSTAND

Mensen kunnen bij De Barones terecht met allerlei vragen. Vaak is er hulp nodig met het aanvragen van de bijstand of een uitkering. Vrijwilliger Ferdinand bemant eens in de week een spreekuur bij De Barones. “De gemeente stuurt mensen hiernaartoe voor wie het aanvragen van

een bijstandsuitkering lastig is, dus dat komt vaak voor. Maar mensen komen hier ook als ze hulp nodig hebben met de inkomstenbelasting, kwijschelding van gemeentelijke belastingen, kinderopvangtoeslag, ziektekostenverzekeringen enzovoort. We zien nu steeds meer mensen die een energietoeslag willen aanvragen. De meeste mensen weten wel ongeveer waar ze recht op hebben, maar ze weten niet precies hoe ze dat moeten aanvragen.”

ERG INGEWIKKELD

Tijdens het spreekuur gaat de telefoon voortdurend en ook lopen er regelmatig mensen binnen. Christa helpt als een echte duizendpoot iedereen tegelijk. “Iedereen loopt tegen dezelfde dingen aan”, ziet zij. “De digitalisering is voor veel mensen echt een probleem. Sommigen hebben geen DigiD en weten ook niet hoe ze eraan moeten komen. En daarbij: formulieren zijn soms onnodig erg ingewikkeld. Ik moet het soms drie keer lezen om te snappen wat er staat. Iemand met een taalachterstand komt daar niet uit. Wij proberen altijd antwoord te geven, maar we zeggen het ook als we iets niet kunnen. We willen wel eerlijk zijn.”

“Het aanvragen van een bijstandsuitkering is behoorlijk lastig,” vult Ferdinand aan. “Je hebt heel veel gegevens nodig. Dat schrikt af. Mensen hebben de administratie ook niet altijd goed op orde. Dan slaat soms de paniek toe, want de huur moet betaald worden en de bijstand is nog niet rond. Soms kan ik dan wel iets betekenen, ik bel bijvoorbeeld even naar de verhuurder. Dan is er vaak wel wat uitstel mogelijk.”

HULP NODIG?

Steunpunt De Barones helpt mensen die problemen of vragen hebben op sociaal-juridisch gebied, zoals met uitkeringen, belastingen, toeslagen, kwijscheldingen, bezwaren enzovoort. Spreekuren zijn op afspraak op dinsdag, woensdag en donderdag van 10-12 uur. Voor een afspraak kunt u bellen met het secretariaat op **0513-624127**. Op maandagmiddag is er een speciaal belastingspreekuur.

Vrijwilliger worden?

Wie belangstelling heeft om vrijwilliger te worden, kan bellen naar het secretariaat op **0513-624127**.

ZELFGEBAKKEN KOEKJES

Het gebeurt ook regelmatig dat brieven blijven liggen, waardoor er een betalingsachterstand is ontstaan. Ferdinand: “Soms komen mensen met ongeopende brieven van een paar maanden geleden. Dat heeft met angst te maken, ze begrijpen niet wat ze moeten doen. De taalachterstand speelt daarin ook een rol.” Hun inspanningen worden gewaardeerd, merken beide vrijwilligers. Christa: “Het is dankbaar werk; je kunt echt iets voor elkaar boksen zodat mensen wel die uitkering of toeslag ontvangen. We krijgen weleens taart of zelfgebakken koekjes

als bedankje. Daar spreekt enorm veel waardering uit.”

ENERGIEKOSTEN

“Het is weleens gebeurd dat iemand jarenlang door omstandigheden geen aangifte heeft gedaan, en dan veel belasting terugkreeg”, vertelt Christa. “Een mooi verhaal, maar dit komen we bij uitzondering tegen. Ook gebeurt het af en toe wel eens dat we iemand kunnen helpen die op straat leeft. Wij kunnen dan helpen bij verschillende voorzieningen, waardoor men het leven weer wat meer op de rit krijgt.”

Ferdinand: "Soms kunnen we iemand aanmelden voor ondersteuning bij bepaalde voorzieningen voor minima. Ik ben blij dat die er zijn, want ik merk dat de energiekosten steeds meer een probleem gaan vormen. Dan zijn deze potjes een uitkomst."

BREDERE BLIK

Christa is al meer dan tien jaar vrijwilligster bij De Barones. "Nadat ik mijn baan verloor, werd ik vrijwilligster: eerst als taalmaatje en later hier. Het is interessant dat je hier zoveel verschillende mensen spreekt." Ferdinand doet dit werk naast zijn baan in het notariaat. "Door het vrijwilligerswerk ben ik wel veranderd. Mijn blik is breder geworden; als ik rondloop in Heerenveen, kijk ik anders naar wie ik tegenkom. Ik zie nu ook degenen die buiten de boot vallen."

COLLEGA'S

Daarnaast is het ook heel gezellig bij De Barones, vertellen ze allebei. "We starten de ochtend met elkaar en na het spreekuur bespreken we de casussen. Dat je hier samen met collega's werkt, is heel erg leuk." Naast de veelal iets oudere vrijwilligers, werken er meestal ook een of meer stagiaires bij De Barones. Of ze meer vrijwilligers zoeken? "Graag! Mensen die feeling hebben met de materie en de doelgroep, zijn heel erg welkom. Je hoeft niet overal verstand van te hebben, want je wordt uiteraard ingewerkt en loopt een tijdje mee met andere spreekuurhouders. De een is handig met de computer, de ander iets minder, en iedereen doet het op zijn eigen manier. We blijven uiteindelijk vrijwilligers."

caleidoscoopheerenveen.nl

BART KOET, COÖRDINATOR DE BARONES
(ONDERDEEL CALEIDOSCOOP HEERENVEEN)

DE BARONES BIEDT HULP

Als je het hebt over wonen en financiën, dan moet ik weer denken aan Julia. Zij kwam hier op het spreekuur van De Barones omdat ze een financieel probleem heeft. Ze moet bezuinigen, heeft minder geld te besteden de komende maanden. Haar zomer zal beslist anders verlopen dan ze gehoopt had.

VOLWASSEN KIND?

LET OP TOESLAGEN

Julia vertelde dat ze een terugvordering had gekregen van de Belastingdienst. Ze krijgt minder huurtoeslag en moest teveel ontvangen toeslag terugbetalen. Het probleem? Haar meerderjarige zoon had een tussenjaar genomen, was dus geen student meer en werd daarom toeslagpartner in de huishouding. Daarom had Julia met terugwerkende kracht minder recht op toeslagen. Julia heeft dus niet alleen minder te besteden, ze moet ook nog terugbetalen. Hoe konden wij haar helpen?

Het eerste wat er moest gebeuren was het treffen van een betalingsregeling. Vervolgens hebben we haar inkomsten en uitgaven op een rijtje gezet en gekeken waar zij kon besparen. En ook wat

de zoon zou kunnen bijdragen. Het komt wel weer goed met Julia, maar het laat maar weer eens zien hoe gemakkelijk je in de problemen kunt komen als er iets in je situatie verandert. Wees dus alert op gevolgen, ook bij zo iets als in dit voorbeeld.

Ik ben Bart Koet; met ons team van vrijwilligers help ik mensen bij Steunpunt De Barones. Je kunt er terecht met financiële of juridische problemen, vragen over mantelzorg of belastingen. Wij hebben misschien niet overal een direct antwoord op, maar helpen je altijd verder.

Bart Koet
Coördinator De Barones
(onderdeel Caleidoscoop Heerenveen)
Wijkcentrum De Kempenaer,
Heerenveen
0513-624127

GROOT
HEERENVEEN
OKT 22

BERBER TIEMAN, JONGE
MANTELZORGER VAN ELF JAAR

“WE HEBBEN EEN SCHOMMEL IN HET MIDDEN VAN ONZE WOONKAMER”

TEKST EN BEELD ANNEMARIE OVERBEEK

Luuk en Tim, een tweeling van vijf jaar oud, hebben een zeldzame genafwijking waardoor ze zwaar autistisch zijn. Praten kunnen ze niet. Hun zus Berber (elf jaar) daarentegen praat voor drie! En dat komt goed uit, want met al haar woorden kan ze heel goed vertellen hoe het is om jonge mantelzorger te zijn.

Mantelzorger. Dat er een woord is voor iemand zoals zij, wist Berber niet. “Ik dacht, ik ben gewoon grote zus van autistische kinderen.” Hoewel ze niet kunnen praten, begrijpt Berber haar beide broertjes goed. “Dan steken ze bijvoorbeeld hun hand uit en dan willen ze iets.” Ze praten niet, maar geluiden maken ze wel. Op de achtergrond horen we Tim constant. Berber: “Vriendinnetjes denken dat ze verdrietig zijn als ze dat horen, maar ik weet dat ze dan juist blij zijn en denk dan: ‘Dat hoor je toch?’”

VRIENDINNETJES THUIS

“Voor vriendinnetjes was het de eerste keer dat ze bij me thuis kwamen vreemd dat Luuk en Tim niet praten. Nu weten ze niet beter”, vertelt Berber. Dat geldt vooral voor haar beste vriendin Myrthe. “We zijn al vriendinnen vanaf groep 1 en ze komt hier heel vaak. Ik weet ook zeker

dat Luuk en Tim haar kennen.” Het heeft ook voordelen om autistische broertjes te hebben, meent Berber. Enthousiast zegt ze: “Want we hebben een schommel in het midden van onze woonkamer. Daar schommel ik best wel vaak in. En Luuk is helemaal verslaafd!”

Spelen doet ze niet met haar broertjes, vindt Berber zelf. “Luuk en Tim hebben opdrachten nodig. Dat is dan denk ik spelen voor ze. Bijvoorbeeld puzzels maken. Luuk doet me wel na op de trampoline. Of we springen samen. Dan houden we elkaars hand vast.”

GEEN SPONTANE UITJES

“Soms is het ook wel irritant. Ik vind ze heel lief en ik zou geen andere broertjes willen hebben, maar ik denk ook weleens: ‘Zucht, waarom zijn ze nou autistisch?’ Bijvoorbeeld laatst. Dan vraag ik of we naar het zwembad kunnen en dan kan dat niet.” Spontaan iets leuks doen is lastig. In de vakantie maakt het gezin daar tijd voor. “Van de drie weken gaan Luuk en Tim een week naar hun kinderdagcentrum en dan hebben papa en mama tijd om wat met mij te doen.”

**“IK HEB WEL TWEE BROERTJES,
MAAR STA ALLEEN OP DE
SCHOOL FOTO”**

Het zijn de onverwachte momenten dat bij Berber het besef komt, dat het bij hen 'anders' is. "Met de schoolfoto was ik heel verdrietig. Broertjes en zusjes die niet op onze school zitten, mochten komen om op de foto te gaan. Toen ze foto's gingen maken ging iedereen weg en zat ik er nog als een van de enigen. Juf vroeg: 'Waarom ga jij niet me je broertjes op de foto?' Toen zei ik maar dat ze naar school moesten, maar dat was niet zo. Op mijn school is het te druk voor ze. Ik heb wel twee broertjes, maar sta alleen op de schoolfoto."

HERKENNING

Op vakantie leren ze Robin en zijn gezin kennen. Robin is net zo oud als Berber. Robins broertje Jamie lijkt erg op Luuk en Tim. "Het was fijn om hem te spreken, hij snapt mij. Hij maakt zich altijd zorgen om zijn broertje. Dat heb ik ook, alleen heb ik er twee. En we zullen beiden nooit weten hoe het is om een gewone broer of zus te zijn"

“WE ZULLEN BEIDEN NOOIT WETEN HOE HET IS OM EEN GEWONE BROER OF ZUS TE ZIJN”

Twee jonge mantelzorgers, beiden vol liefde voor hun broertje(s). Berber zou niet anders willen. "Ik ben voor later wel benieuwd hoe ze eruit gaan zien. En of ze misschien gaan praten. Alleen dat zou ik niet wensen, want dan zijn ze voor mij niet meer Luuk en Tim."

caleidoscoopheerenveen.nl

JANNEKE DE JONG, MANTELZORGCOÖRDINATOR
CALEIDOSCOOP HEERENVEEN

JONGE MANTELZORGERS, 3X ZORGEN

Op het schoolplein spelen kinderen, ik zie een groepje onbezorgd lol hebben en rennen. Dat doet me denken aan de presentatie die ik zo meteen ga geven over jonge mantelzorgers. Ik ben onderweg naar een netwerklunch van woonservicezone 6: Akkrum, Nes, Aldeboarn. Er komen professionals die werken met kinderen en jongeren en ik mag iets vertellen over mijn werk. Deze mensen bewust maken van het bestaan van jonge mantelzorgers, dat is mijn missie.

Presenteren vind ik leuk. Ik besluit te beginnen met een vraag. Wie van jullie kent een jonge mantelzorgers? Van de zestien mensen steken er vier de hand op. Frappant, dat komt overeen met het percentage jongeren dat volgens de statistieken mantelzorg verleent, 25%. Het meest herkenbaar blijken degenen die zieke ouders verzorgen.

De jonge mantelzorgers zijn ook bij zorgverleners niet altijd in beeld. De focus van bij een gezin betrokken professionals is met name op degene met de grootste hulpvraag: meestal een van de ouders, soms een broer of zus. Zelf zijn de jonge mantelzorgers gewend om in te schikken, het

belang van de ander voorop te stellen. Daarom wil ik graag dat mijn tafelgenoten en iedereen die dit leest, het volgende onthouden over jonge mantelzorgers:

- Zij maken zich zorgen: hoe komt het met mem of papa?
- Ze bieden zorg (verzorgen, douchen, aankleden).
- Ze komen zelf zorg tekort.

Ik hoop dat jonge mantelzorgers vaker gezien worden en de juiste ondersteuning krijgen. Als voormalig kleuterleidster heb ik al vroeg in mijn leven kinderen in mijn hart gesloten. Ik wil graag dat ieder kind zich zonder belemmeringen kan ontwikkelen.

Dolly

Joke

Door samen te eten, leer je elkaar kennen

BUURTDINER EN BUURLUNCH

Een gewone dinsdagavond in Brasserie De Cuyper in Heerenveen. Achterin de zaak zit een vrolijke groep mensen geanimeerd met elkaar te kletsen. Nee, ze vieren geen feestje, ze zijn hier bij het buurt diner. Wie dat leuk vindt, kan hier iedere maand komen

De buurtlunches en -diners zijn belangrijk voor de – veelal oudere – deelnemers. Wie alleen is komen te staan vindt het vaak niet prettig om alleen te eten. Het buurt diner zorgt ervoor dat je weer wat vaker onder de mensen komt. Bovendien leer je elkaar goed kennen tijdens een maaltijd; er worden regelmatig persoonlijke verhalen gedeeld.

BOEIEND VERHAAL

"Ik heb kortgeleden mijn vrouw verloren", vertelt Karel vanachter zijn kom soep. "Ik huil nog iedere dag. Het verlies wordt niet minder, maar je groeit eromheen. Ik vind het vreselijk om alleen te eten; daarom eet ik vaak bij een woonzorgcentrum. Hier is het ook heel gezellig. Ik luister graag naar alle gesprekken." Zijn buurvrouw Joke eet niet altijd mee; soms komt ze alleen aanschuiven en een wijntje drinken. "Als ik hier kom, hoor ik nog eens wat. Mensen van mijn leeftijd hebben allemaal een boeiend verhaal."

Naast het buurt diner is er ook een buurt lunch en een wandelgroep. De lunch is eigenlijk meer dan dat: voorafgaand aan de lunch, die ook plaatsvindt in De Cuyper, wordt er gezamenlijk iets leuks gedaan. "De ene keer doen we spelletjes; de andere keer vertelt iemand iets. Bijvoorbeeld over de geschiedenis van Heerenveen, dat was erg interessant," vertelt vrijwilligster Herma. "Ook hebben we een keer de burgemeester op bezoek gehad." De buurt lunch begint met koffie en een activiteit. Wie dat wil, kan daarna voor eigen rekening aanschui-

UITSMIJTER

Pia, de eigenaresse van Brasserie De Cuyper, zet intussen het eten op tafel. Op het menu is voor ieder wat wils te vinden: de een kiest voor een wrap, de ander houdt het deze keer bij een uitsmijter. "Het is allemaal goed", zegt Pia. "Bij ons is iedereen welkom. Het gaat erom dat ze blij en tevreden zijn, het maakt niet uit wat ze willen bestellen. Deze groep komt hier al een aantal jaar. Ik vind het wel gezellig, zo langzamerhand leer ik ze ook een beetje kennen." Wat ze ook leuk

Gezellig buurt diner bij Brasserie De Cuyper

Vrijwilligster Herma en Bouke

“ALS IK HIER KOM, HOOR IK NOG EENS WAT”

vindt om te merken: ook de rest van de week wordt het makkelijker om de brasserie binnen te stappen. “Sommige mensen komen nu regelmatig even langs voor een kop koffie. Dan maak ik even een praatje met ze. De meesten wonen hier in de buurt en komen dan toch wat vaker hun huis uit.”

Gerard is er vandaag voor het eerst. Hij geniet zichtbaar van zijn schnitzel met bijgerechten. “Ik kook nog elke dag voor mezelf, hoor. Altijd aardappelen, groente en vlees.” Dolly, naast

MEEDOEN? BEL GERUST

Elke laatste dinsdag van de maand vindt in brasserie De Cuyper in Heerenveen-Centrum de buurtlunch plaats, tussen 11:00 en 13:00 uur. Twee keer per maand, op dinsdagavond is er het buurtdiner, van 17:00 tot 19:00 uur.

Voor meer informatie over dit initiatief kun je contact opnemen met Herma Langius via **(06) 4035 9792** of met Ellen Akkerman van Caleidoscoop via **(06) 5232 7683**

hem, moet er niet aan denken. Koken is nooit haar hobby geweest en ze is blij dat dat nu niet meer hoeft. “Nee hoor, ik haal maaltijden bij de slager. Heerlijk vind ik die.”

WIN-WIN

Herma is al jarenlang vrijwilligster en drijvende kracht achter de buurtlunch in het centrum van Heerenveen. Toen de bijeenkomsten vanwege corona niet door konden gaan, hield zij contact met alle deelnemers. “Ook als mensen ziek worden en niet meer kunnen komen, breng ik ze een bloemetje.” Soms neemt Herma dan een andere eter mee, die ook wel wat aanspraak kan gebruiken. Een win-win situatie, noemt ze dat.

Aan het einde van de tafel zijn Tjitte en Coby al de hele avond geanimeerd in gesprek. Het lijkt op een conversatie tussen goede vrienden, maar niets is minder waar: zij ontmoeten elkaar vandaag voor het eerst. “Op de liefde!”, proost Tjitte. Karel vertelt dat hij binnenkort een ooglidcorrectie heeft; hij ziet er wel wat tegenop. Volgens Dolly en Herma hoeft hij zich nergens zorgen om te maken.

OPEN VOOR IEDEREEN

De bijeenkomsten staan voor iedereen open, laat Herma weten. Sterker nog: ze kunnen wel wat nieuwe deelnemers gebruiken, want sinds corona is de groep wel wat kleiner geworden. Herma: “Wil je ook eens meedoen, bel dan gerust. Je kunt ook alleen een drankje doen, je hoeft niet altijd mee te eten. Op donderdagmiddag is er een wandelgroep, meestal wandelen we dan een uurtje. Samen wandelen is ook erg ge-

caleidoscoopheerenveen.nl

ELLEN AKKERMAN, OPBOUWERKER
CALEIDOSCOOP HEERENVEEN

IEDEREEN HEEFT BEHOEFTE AAN CONTACT

Opbouwwerker. Wat doe je dan? Ik zie mezelf als een regisseur van ontmoetingen. Ik vind het mooi om mensen in de buurt met elkaar in contact te laten komen, met als doel dat iedereen zich verbonden voelt met zijn omgeving. Het gewenste gevolg: een prettige(r) samenleving.

Soms organiseer ik zelf activiteiten; een andere keer ondersteun ik initiatieven van anderen. Doordat ik samenwerk en contact heb met buurtbewoners, de gemeente, scholen, kerken, hulpverleners en collega's, ben ik goed op de hoogte van wensen en verlangens. Samen iets doen schept een band. Soms bloeien mooie relaties op. Daarmee bedoel ik dat mensen elkaar leren kennen en elkaar eens vaker opzoeken. Langdurige vriendschappen ontstaan soms ook. Vind ik heel leuk, maar is geen doel op zich.

HET BUURTDINER

Een leuk voorbeeld is het buurtdiner. Dit komt voort uit de wandelgroep van Caleidoscoop en de buurtlunch. Na het wandelen en lunchen was een

aantal mensen dit voorjaar nog niet uitgepraat. Ze wilden de gesprekken graag voortzetten en combineren met samen eten. Met vrijwilligster Herma bedacht ik een plan om het buurtdiner op te zetten en we zijn gewoon gestart. Sindsdien treffen zeven tot acht mensen elkaar elke veertien dagen aan tafel in brasserie De Cuyper. Het buurtdiner is een open groep; iedereen kan aanschuiven.

Er zijn trouwens meer eetgroepen. Wie gezelschap voor tijdens de maaltijden zoekt kan eens in de app van 'Dag en Doen' kijken. Daarin staan meerdere activiteiten in onze gemeente, inclusief vervoersmogelijkheden

GROOT
HEERENVEEN
DEC 22

Het Odensehuis en de Dorcas winkel kunnen vrijwilligers goed gebruiken

Er is een schreeuwend tekort aan vrijwilligers in de regio Heerenveen, zo melden het Odensehuis en de Dorcas winkel in Heerenveen. Als je de vacaturebank voor vrijwilligerswerk van welzijnsstichting Caleidoscoop opent, staan er meer dan 200 vacatures open. Rinske Sieswerda, coördinator van het Odensehuis in Heerenveen en Aafke Wierenga, vrijwilliger bij de Dorcas winkel in Heerenveen, ondervinden het gemis van vrijwilligers dagelijks. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde, zo stellen Rinske en Aafke als we elkaar spreken in de pop-up locatie in het centrum van Heerenveen. De pop-up locatie wordt beheerd door Caleidoscoop en de bibliotheek in Heerenveen.

VRIJWILLIGERSWERK IN HET ODENSEHUIS

Rinske Sieswerda legt uit wat het Odensehuis is en wat de gevolgen zijn nu ze onvoldoende vrijwilligers heeft. "Het Odensehuis is een inloophuis voor mensen met beginnende dementie en hun naasten. We bieden bezoekers een plek waar niet de ziekte, maar de mens centraal staat. We willen het aantal bezoekers heel graag uitbreiden. Om nog meer mensen te bereiken zou ik meer aandacht moeten besteden aan promotie voor het Odensehuis. Dit is iets wat nu niet kan, omdat we geen vrijwilligers hebben."

Rinske doet een oproep: "Als vrijwilliger in het Odensehuis is het mooi als je ervaring hebt met dementie, maar het is niet vereist. Je bent een gevoelsmens. Het allerbelangrijkste is dat je er bent voor de mensen. Eigen regie, respect en keuzevrijheid voor bezoekers, in een veilige omgeving, staan bij ons voorop. Als je bij ons komt als vrijwilliger, krijg je een training, maar je gaat eerst kijken of het wat voor je is. Je kunt bij ons jouw talenten inzetten. Je taken kunnen zijn het verzorgen van de lunch, iets doen met bewegen, schilderen, een muziek-instrument bespelen of er gewoon zijn. Of samen een levensboek maken. Een levensboek stimuleert de herinnering van de bezoeker. Dit zou ook een mooie opdracht kunnen zijn voor een stagiaire. Net als het ondersteunen in PR, dus de website, social media en de nieuwsbrief. Naast vrijwilligers kunnen we ook studenten goed gebruiken."

Aafke Wierenga, vrijwilliger Dorcas winkel Heerenveen.

"JE VOELT DAT HET BELANGRIJK IS WAT JE DOET"

VRIJWILLIGERSWERK BIJ DE DORCAS WINKEL

Voor Aafke Wierenga, die bij Dorcas werkt, is het tekort aan vrijwilligers dagelijks merkbaar. "Dorcas is een goede doelenwinkel. Wij werken voor de armsten wereldwijd. Landelijk zijn er 42 winkels waarvan de opbrengst van de verkoop van tweedehands spullen naar het goede doel gaat. Dorcas streeft ernaar net een beetje meer te zijn dan een kringloop-

winkel. Net wat mooiere spullen verkopen, die we op een aantrekkelijke manier presenteren. Alleen is er lang niet altijd tijd om de winkel mooi aan te kleden, omdat we niet genoeg vrijwilligers hebben. De hele winkel draait op vrijwilligers; we doen het met zijn allen en elke dag is er dan iemand die de leiding heeft. Dan verdeel je de taken, beantwoord je vragen of neemt de telefoon aan."

Ook Aafke doet een oproep aan vrijwilligers: "Als vrijwilliger in een Dorcas winkel zijn er verschillende werkzaamheden. Heel belangrijk zijn de vrijwilligers bij de inbreng. De producten moeten wel verkoopbaar zijn, want ook onze winkel moet afvalkosten betalen. Ook hebben we mensen nodig voor het prijzen van kleingoed. Dan moet je denken aan

kopjes, pannetjes, schaalpjes. En er zijn natuurlijk mensen nodig voor bij de kassa. Dat vind ik hartstikke leuk werk, daar heb je vooral het contact met de klanten. En vrijwilligers die verstand hebben van computers en/of elektra zijn ook heel welkom. Er is bij ons altijd wat te doen."

KENNISBIJENKOMST CALEIDOSCOOP

Zowel Rinske als Aafke waren aanwezig tijdens de kennisbijeenkomst van Caleidoscoop. Beiden vonden hier vooral herkenning. Iets wat ze in een gevoelsmatig eenzame zoektocht bemoedigde om door te gaan. Aafke: "Het gaf me het gevoel dat je niet alleen staat. Dat er wordt meegedacht." Dit herkent Rinske. "Ik dacht op een gegeven moment: 'Waarom lukt mij dit niet?' Tijdens de

TEKST EN BEELD ANNEMARIE OVERBEEK

...s winkel ...e bruiken

Rinske Sieswerda, coördinator Odensehuis Heerenveen.

“IK HOOP DAT WE MEER ENTHOUSIASTE MENSEN KUNNEN KRIJGEN DIE ONS KUNNEN HELPEN”

bijeenkomst kwam ik erachter dat ik niet de enige ben. We lopen tegen dezelfde problemen aan. Nieuwe inzichten maken dat we hier anders in kunnen staan. Ik kan bijvoorbeeld ook mensen vragen of ze het Odensehuis voor mij willen promoten. Mensen die zich betrokken voelen met de ziekte kan ik als ambassadeur inzetten.”

Aafke is ook anders gaan denken. “We verplaatsen ons meer in de vrijwilliger en in wat de vrijwilliger wil. En je komt met elkaar in gesprek en kunt elkaar helpen. Er was ook iemand die een vrijwilliger kende die nu buiten Heerenveen werkt, maar het liefst in Heerenveen zou werken. Daar kreeg ik het nummer van.”

WAARDEVOL WERK

Wat Rinske mooi vindt aan haar werk is

dat er elke keer wel iets bijzonders gebeurt. “Iets wat je niet verwacht. Ik noem dat ‘pareltjes’. We geven de mensen een plek waar ze zichzelf mogen zijn. Daarom hoop ik ook zo dat we meer enthousiaste mensen kunnen krijgen die ons kunnen ondersteunen, want die zijn er. Er zijn zoveel leuke mensen.”

Aafke doet haar vrijwilligerswerk vooral voor de arme mensen “Daar krijg ik veel energie van. Net als van het werk zelf. Ik ben van de oude dingetjes en het hergebruik daarvan. En werken achter de kassa geeft altijd een stukje gezelligheid. Als ik aan het werk ben voel ik dat het ertoe doet wat je doet. Want het is toch voor het goede doel en dat vind ik voor mezelf erg belangrijk.”

caleidoscoopheerenveen.nl

NICKY HOOIJSCHUUR, VSP'ER
(MEDEWERKER VAN HET VRIJWILLIGERS SERVICE PUNT
VAN CALEIDOSCOOP WELZIJN)

‘SOEP EN ONTMOET’, NETWERKEN VOOR VRIJWILLIGERS- ORGANISATIES

Soms vang je een gesprek op waar je blij van wordt, dat je iets georganiseerd hebt en dat alles op z'n plek valt. Dat had ik laatst bij het opruimen na de ‘Soep en Ontmoet’-bijeenkomst in wijkcentrum De As in Heerenveen.

Er had zich een groepje gevormd dat aan het napraten was. De één vertelde dat hij problemen had om een chauffeur te vinden. Zijn gesprekspartner had een vrijwilliger die graag autorijdt, maar geen project wil doen. Beiden wisselden gegevens uit en een match was gemaakt. Veel leuke dingen in het leven komen tot stand door netwerken. Ontmoetingen waarbij informatie uitgewisseld wordt die mensen verder helpt.

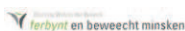
Leuk om dit te zien gebeuren, dit is namelijk precies een van de redenen waarom we twee keer per jaar de ‘Soep en Ontmoet’-avonden zijn gaan organiseren: netwerken en kennis delen over het vinden en binden van vrijwilligers en alles wat daar bij komt kijken. Tijdens deze

avonden komen er meestal tussen de twintig en dertig mensen van organisaties die met vrijwilligers werken. Samen met de klankbordgroep waarin ook Vluchtelingenwerk, Humanitas en wijkcentrum De As zitten, bepalen we de thema's en sprekers.

Twee keer per jaar houden we organisaties die bij ons ingeschreven staan op de hoogte van ontwikkelingen in het vrijwilligerswerk met een nieuwsbrief. Bijvoorbeeld over wettelijke regelingen zoals recent de WBTR en over contact houden in coronatijd.

Wie hier belangstelling voor heeft en de nieuwsbrieven nog niet krijgt, kan zich bij mij aanmelden: n.hooijschuur@caleidoscoopheerenveen.nl.

Investeer in mensen, het cement van onze samenleving

Welzijn en preventie zijn het cement van de samenleving, het gaat gewoon over ons allemaal. Solidariteit, voor elkaar zorgen, samen dingen oppakken en doen, dat is wat Friese welzijnsorganisaties iedere dag doen. „Zonder welzijn wordt veel onhoudbaar, ook de zorg. En dat cement ontstaat niet vanzelf, daar moet je aan werken.”

Ze zijn allemaal sterk in hun eigen omgeving. Ze zijn er geworteld, kennen er lokaal bestuur en de politiek, waarmee ze nauw samenwerken. Om te leren van elkaar en expertise te delen, werken ze ook samen, in Divers. Het zijn de welzijnsorganisaties M.O.S. (Smallingerland), Scala (Ooststellingwerf), KEARN (Achtkaspelen & Tytsjerksteradiel), Sociaal Collectief (Súdwest-Fryslân), Caleidoscoop (Heerenveen), Amaryllis (Leeuwarden), De Skûle, (Waadhoeke & Harlingen), Timpaan (Noardeast-Fryslân), Het Bolwerk (Noardeast-Fryslân & Dantumadiel) en SCW Ameland (Ameland). Harald de Kluienaar van Caleidoscoop, Jannie de Vries van Sociaal Collectief en Anneke Adema van KEARN vertellen namens Divers over de waarde en de betekenis van welzijn.

Het cement dat bitter hard nodig is

Hun enthousiasme, passie en inzet is tot in de haarvaten voelbaar, hun betrokkenheid enorm. Als geen ander voelen zij wat er speelt in stad en dorp, in stedelijke omgeving en platteland. Met elkaar hebben ze tientallen jaren ervaring op tal van terreinen. Het geeft ze de dagelijkse hoop en het optimisme dat je met elkaar veel kunt bereiken. „Mensen vertrouwen terug geven, ze laten meedoen, ze meer eigenwaarde laten ervaren, perspectief en hoop geven. Stimuleren wat mensen kunnen, stappen laten zetten, solidariteit terugbrengen”, noteren we uit drie monden. Als ervaren professionals weten ze ook heel goed dat ‘welzijn’ bitter hard nodig is. Jannie de Vries constateert dat veel van het welzijnsfundament is afgebroken. „De jeugdhonken en allerlei andere voorzieningen voor jongeren onder de achttien jaar. Puberen is altijd het randje opzoeken, maar door het gemis van een sociaal netwerk en allerlei voorzieningen, speelt zich steeds meer af op plekken waar ouders of de school er geen zicht op hebben. Gelukkig zijn er de laatste paar jaar veel straatcoaches en anderen die heel veel goed werk doen, zij slagen er in heel dicht bij jongeren te staan.” Anneke Adema: „We zijn het cement van de samenleving, voor iedereen en voor alle leeftijden.” Harald de Kluienaar: „En bitter hard nodig, want de verschillen zijn groot en de maatschappij verhardt en individualiseert meer en meer.” Welzijn, daar zijn ze het over eens, moet zich nog wel eens verantwoorden: is het wel nodig al dat

jongerenwerk, die koffiemomentjes in een wijkcentrum, al die projecten die alleen maar geld kosten?

Minder verschil, meer verbondenheid

Anneke Adema haalt het Finse model aan, waar de overheid zich veel sociaal en tegelijk heel pragmatisch opstelt. „Investeren in mensen, in hun welzijn, welbevinden en gezondheid, loont niet alleen altijd, het is voorwaardelijk om een solide samenleving te zijn. Solidariteit heeft daar meer betekenis, het is een maatschappij waarin gestuurd wordt op kleine verschillen. In Nederland zijn de verschillen groot en dat verschil neemt alleen maar toe. Er zijn veel mensen die zich prima redden, maar er zijn er steeds meer die het alleen moeten doen, die niet (meer) kunnen meekomen.” Jannie de Vries: „Vergeet niet dat in veel families al generaties lang armoede, laaggeletterdheid, weinig sociaal netwerk en matige gezondheid een rol spelen. Daar kom je niet zo makkelijk uit. Niet iedereen heeft het geluk uit een stabiele omgeving te komen met een behoorlijke mate van welvarendheid.” Harald de Kluienaar: „Om te voorkomen dat de zorg onhoudbaar wordt, moeten wij nog actiever zijn en nog eerder mensen meenemen. Niet wachten tot er een probleem is, want dan loop je achter de feiten aan.”

Zonder welzijn en de preventieve werking ervan, is de zorg in Nederland onhoudbaar, verliezen meer mensen het contact met hun omgeving en brokkelt het fundament van onze samenleving snel af. Dat is de bezorgde kant. Gelukkig is er ook een hoopvolle, een die energie geeft. De vele projecten die laten zien dat als ‘we’ het willen, er heel veel moois gebeurt. Met mensen, met de samenhang, in solidariteit. Zoals 't Stationnetje, dat in Hurdegarijp, Burgum, Buitenpost en Surhuisterveen succesvol is voor om jongeren een plek te geven, zich in te zetten voor elkaar en hun omgeving. Zoals de Buurtcamping voor minimagezinnen in Súdwest-Fryslân, zodat ook

een fijne zomer hebben. Leertrajecten met bijvoorbeeld NHL Stenden, om mensen te stimuleren een vak te leren dat bij ze past. Harald de Kluienaar: „We moeten jongeren binden en boeien voor de regio. We hebben ze nodig om ze het fundament van hun en onze toekomst te laten zijn.” Investeren in jongeren tussen de 14 en de 27 in het landelijk opgezette Maatschappelijke Dienst Tijd (MDT). Jannie de Vries: „Wat je daar van jongeren terug hoort, is dat ze zo blij zijn met de onvoorwaardelijke steun en aandacht die coaches hun geven. Daarom zetten ze zich in, voor hun eigen ontwikkeling, voor elkaar en voor de omgeving. Het motiveert om mee te doen en daarna ook wat terug te doen voor een ander.” Harald de Kluienaar: „Vanuit het simpele kopje koffie dat mensen hier komen drinken, leren we ze niet alleen kennismaken met elkaar, maar kunnen we ook met hen het gesprek aan. Leren we meer over ze, signaleren we wat er speelt. We denken vanuit persoonlijke kracht en mogelijkheden. Iedere stap die iemand zet, is waardevol, ieder op zijn manier en niveau. Door ook huisartsen te wijzen op wat we doen, kunnen we daar ook een stuk weghalen. Niet alles hoeft je meteen in het medische te trekken, vanuit sociale aanpak kun je veel bereiken en veel voorkomen.”

Blijven investeren

Samen benadrukken ze het vermogen van ieder van ons om meer solidair te zijn, om met elkaar van betekenis te willen zijn. Om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en niet alleen te genieten van de enorme vrijheid die we hebben. Niet stempelen en stigmatiseren, maar open staan voor wat we samen kunnen, de mens te ontdekken die naast je leeft, maar misschien wat minder geluk heeft. Iets meer ‘dorps’ denken, meer betrokkenheid bij elkaar tonen, verbondenheid willen aangaan zonder eigenbelang. Daarvoor moet je blijven investeren. Omdat het loont voor iedereen, voor ons als diverse samenleving.

📷 GROOTHEERENVEEN.NL

GROOTHEERENVEEN • JAARGANG 2022

BIJLAGE II: Speerpunten Jaarplan 2022

Leeswijzer

De icoontjes die verspreid in dit document staan, verwijzen naar:

nieuwe inzet gericht op opvoeden en opgroeien, inclusief jongerenwerk;

nieuw inzet gericht op individuele inwoners;

nieuwe inzet gericht op de inwoners in het collectief.

Onze basistaak als bijdrage aan de actuele thema's

Vanuit onze basistaak werkt Caleidoscoop en haar voorgangers als sinds de jaren '80 samen met de inwoners van Heerenveen en omgeving aan een leefbare samenleving en doet hierin wat nodig is. Dit noemen wij onze basistaak. In dit jaarplan beschrijven we waar we ons in 2022 op richten. Dit doen we vanuit het perspectief van de verschillende vakgroepen en vele samenwerkingspartners die we binnen Caleidoscoop rijk zijn.

De basistaak wordt uitgevoerd binnen de context van de jaarlijkse prestatieafspraken, afspraken waarin ieder jaar opnieuw de gemeentelijke prioriteiten vertaald worden naar de uitvoering door Caleidoscoop. Deze prestatieafspraken kennen een grotere detaillering dan dit jaarplan en worden voor 2022 in januari vastgesteld in overleg met de gemeente.

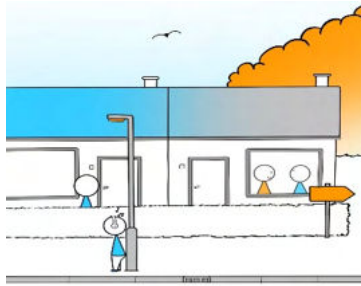
Uiteraard is dit jaarplan opgesteld in lijn met ons Koersdocument 2019-2024.

Perspectief 2022: opbouwwerk:

- Aanwezig in wijken en dorpen; door aanwezig (present) te zijn, worden inwoners gekend en kennen ze hun omgeving. Verbindingen zijn dan snel gelegd. Om dit te realiseren streven we naar zoveel mogelijk vaste gezichten op vaste plekken. Hoe lastig dat in de huidige arbeidsmarkt ook is;
- Organiseren van ontmoetingsactiviteiten i.h.k.v. eenzaamheidsbestrijding en reactiveren van kwetsbare inwoners; wekelijkse koffieochtenden in alle zones, gericht op ontmoeting;
- Ondersteunen van bewonersorganisaties zoals plaatselijke belangen en wijkraden;
- Verbinder tussen alle partijen in het maatschappelijke veld – door samen te werken bereiken we meer;
- Deelnemer/trekker preventieteam;
- Werken vanuit het ABCD gedachtegoed (accet based community development); i.s.m. NHL Stenden en Divers is een leergang samenlevingsopbouw ontwikkeld, waar medewerkers in 2022 aan deel gaan nemen. De ABCD-methodiek vormt hiervan de basis. Resultaat: medewerkers zijn eind 2022 bijgeschoold.

Perspectief 2022: VSP:

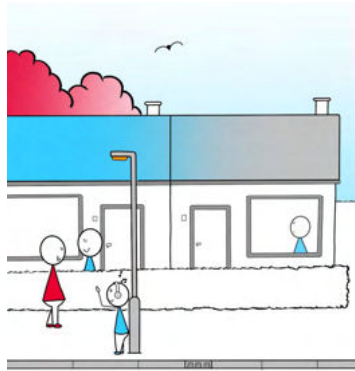

- Individuele ondersteuning van inwoners met een specifieke vraag;
- Ondersteuning in duurzame oplossingen d.m.v. de methodiek netwerkcoaching. Hierdoor brengen we samen met de inwoner het netwerk in kaart, waardoor de inwoner beter in staat is om hulp te vragen in het eigen netwerk. Dit vergroot de zelfredzaamheid; alle VSP'er zijn hierin geschoold in 2021;
- Vroegtijdig achter de voordeur komen, waardoor via de inzet van de methodiek van positieve gezondheid, gericht hulp geboden kan worden ter voorkoming van probleemgroei;
- Begeleiding individuele inwoners naar activiteiten gericht op meedoen;
- Op- en afschalen naar respectievelijk hulpverlening en Meitinkers;
- Deelnemer preventieteams.
- Ontwikkeling Welzijn op Recept (verlengde pilot) binnen de functie van de VSP'er. Zie hiervoor ook de paragraaf projectmatige ontwikkelagenda

Perspectief 2022: opvoeden en opgroeien:

- Uitbreiding gezinsmaatjesproject naar de gehele gemeente, vanwege de toenemende vraag.
- Ontwikkeling van een ouder-kindcafé in Oudeschoot per januari, als activiteit om ouders in hun kracht te zetten. Realisatie van deze ontwikkelingen moet binnen de bestaande subsidie. Qua capaciteit zal dit ten kosten gaan van de huiskamerprojecten. Resultaat: gezinsmaatjesproject beschikbaar in de gehele gemeente (huidige situatie: alleen beschikbaar in plaats Heerenveen).

Perspectief 2022: jongerenwerk (inclusief MDT)

- ABC-methodiek (100% participatie);
- Preventief op scholen via JIDS (jongerenwerk in de school) en SAW (school als werkplaats);
- Ambulant jongerenwerk – jongeren op straat ontmoeten;
- Jongerencentrum CASA – ontwikkelingen huisvesting blijven volgen. Locatie als broedplaats voor talentontwikkeling;
- Online jongerenwerk - continueren als onderdeel van het reguliere jongerenwerk;
- MDT integreren in het reguliere jongerenwerk mbv ABC-methodiek;
- Vervolgaanvraag MDT 'Call 5' met Friese collega's. (Niet in onderstaande projectorganisatie opgenomen; projectstructuur aanwezig) Zie paragraaf projectmatige ontwikkelagenda.

Bovenstaande laat zien dat jongeren worden 'gevonden' in alle leefgebieden. Door jongerenwerkers breed in te zetten en niet slechts op één onderdeel, ontstaat een goed beeld van individuele jongeren en wordt begeleiding op maat opgepakt.

Perspectief 2022: kenniscentrum welzijn en vrijwilligers

- Vrijwilligerswaardering hele gemeente - herziening vrijwilligersprijs; de vrijwilligersprijs als vorm van vrijwilligerswaardering bestaat al een aantal jaren in de huidige vorm. Samen met de gemeente en mede-organisator de Heerenveense Courant, wordt in 2022 een nieuwe vorm van vrijwilligerswaardering ontwikkeld. Gereed eind 2022;
- 350 vrijwilligers rechtstreeks verbonden aan Caleidoscoop - begeleiding, registratie, verzekering; Vrijwilligers zijn belangrijk in de samenleving. Door verschillende factoren is het steeds lastiger om vrijwilligers te vinden. Daarom organiseren we in november de 'Even tijd' campagne, waarin we vrijwilligerswerk promoten;
- VSP-auto en invoering ANWB-automaatjes; zie paragraaf projectmatige ontwikkelagenda.

Daarnaast voeren wij een aantal opdrachten uit die bijdragen aan de grotere opdracht van het realiseren van een leefbare samenleving.

Perspectief 2022: mantelzorgcoördinatie

- Continueren, vele extra mantelzorgers bezoeken; iedere nieuw aangemelde mantelzorger krijgt een attentie, die persoonlijk door de VSP'er wordt gebracht. Hiermee komt de VSP'er al in een vroeg stadium achter de voordeur en start ondersteuning ter voorkoming van overbelasting van de mantelzorger.
- Inzet in extra project 'regelhulp voor mantelzorgers' zie paragraaf projectmatige ontwikkelagenda.

Perspectief 2022: buurtbemiddeling

- Continuering van de huidige inzet; soms komen burens er samen niet uit, de buurtbemiddelaar bemiddelt dan in het oplossen van het probleem. Buurtbemiddelaars zijn vrijwilligers die ondersteund worden door een coördinator vanuit Caleidoscoop. Project wordt in 2022 uitgebreid met zgn. pendelbemiddeling; daarbij 'pendelt' de bemiddelaar heen en weer tussen burens, met als doel beide partijen uiteindelijk om tafel te krijgen. Ingevoerd tweede helft 2022.

Perspectief 2022: steunpunt De Barones en Budgetmaatjes

- Werkzaamheden op elkaar afstemmen; vaak komen dezelfde mensen in beeld bij beide projecten. Daarom wordt de inzet op elkaar afgestemd. Gereed Q1 2022;
- Meer steunpunten in de zones; vragen om hulp bij bijvoorbeeld schulden zorgt vaak voor schaamte. Om de drempel te verlagen brengen we de dienstverlening van de Barones dichterbij de mensen. Dit doen we door spreekuren te organiseren in de wijken en dorpen, maar ook door bijvoorbeeld bij mensen thuis te komen. Hiertoe worden in januari extra laptops aangeschaft en worden vrijwilligers getraind in ambulante werken. Uitrol vanaf januari 2022. Aantal spreekuurplekken is afhankelijk van het aantal vrijwilligers.
- Ontwikkelen project Sociaal Raadslieden i.s.m. de bibliotheek. Ontwikkeling van budgetmaatjes naar SJD-maatjes als antwoord op de ondersteuningsvraag van mensen met een uitkering en mensen met schulden; zie paragraaf projectmatige ontwikkelagenda.

Door in al onze vakgroepen te werken aan de sociale basis creëren we die omstandigheden die een positieve bijdrage leveren aan de grote maatschappelijke thema's als:

- Eenzaamheidsbestrijding
- Laaggeletterdheid
- Langer zelfstandig wonen mogelijk maken
- Dementie
- Inclusie
- Meedoen
- Problematische schulden en armoede
- Betrokken buurten
- Sociale gevolgen energietransitie